

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:
Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, június 21.

Változatlan a munkapárt politikája.

Khuen-Héderváry Károly gróf beszéde.

— Saját tudósítónk telefon jelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az országgyűlési nemzeti munkapárt este hét órakor Khuen-Héderváry Károly gróf elnöklésével népes értekezletet tartott, a melyen megjelent Tisza István gróf volt miniszterelnök is.

Az elnök az ülést megnyitva bejelenti, hogy összehívta az értekezletet, nem azért, hogy határozatokat hozzanak, mert erre tárgyi alap nincs, hanem, mert igen sokról kell megemlékezni a mai napon. A munkapárt életében nevezetes nap a mai — mondotta Khuen-Héderváry Károly gróf — mert a munkapárt életének egy epochája záródik le és mert a mai nappal egy új epocha kezdődik. De más szempontból is nevezetes ez a nap, mert utóestélye annak a napnak, amelyen az ezelőtt hét évvel a Házba bevonult az a többség, a mely ma is együtt van és amely ma is hirdeti azt a politikát, amelyet Deák Ferencről vettünk át. Büszkeséggel mentünk be a Házba hét év előtt abban a tudatban, hogy nagy dolgokat végeztünk: A nemzet józanságának segítségével és a többség sulyával megalapoztuk azt a politikát, amely hazánk és népünk boldogulását van hivatva inaugurálni. Annal nagyobb örömmel emlékezünk meg e napról, mert ma is ugyanazok vannak itt, mint akik az első napon. Bizonyítéka ez a párt összeforrottságának, annak, hogy

olyan alapon alapul, amelyet nem rendít meg semmiféle körülmény.

Ezután az elnök megemlékezik azokról a munkákról, amelyeket a párt hét év alatt végzett. Az első nagy munkája volt, hogy biztosította a véderőt. Nagy szolgálatokat tettünk akkor hazánknak, a mikor ezt megtettük. Biztosítottuk hazánk véderéjét épp e nagy háboru előestélyén, amelyről pedig akkor sejtelmünk sem volt. Büszkén mondhatjuk, hogy amit tettünk, jól tettük. Törvénybe lett iktatva a katonai perrendtartás, amellyel egy régi függő kérdést intéztünk el. Belügyeink terén megalkottuk a polgári perrendtartást, elkészítettük a polgári törvénykönyvet, amelynek azonban tárgyalására a Házban már nem került sor. Elkészítettük a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslatot, amely ugyanebben a stádiumban van. Keresztül vitelét a háboru akadályozta meg.

A munkapárt alkotott ezenkívül egy választójogi reformot, amelyet keresztül is vitt és amelyért egész terjedelmében tömören és egységesen helyt áll.

Kormányunk igen sok más téren is kezdeményező nagy munkát végzett a törvényhozás előkészítése terén. Sajnos azonban, ezeknek a

háboru véget vetett. Nem a mi gyöngeségünkön mulott a dolog. Büszkeséggel tekintünk pártunk egész múltjára. Kormányunk megtette mindig kötelességét.

— Emlékezzünk vissza a nagy háborura. Büszkeséggel tekinthetünk a háboru vitelére. Mindenki igyekezett polgári kötelességét megtenni, igyekeztünk a mi kormányunk részéről is propagálni, hogy a hársban állóknak nyugalmat adjunk a tekintetben, hogy itt, ebben az országban rend van. Ebben a leginkább közreműködött a mi kormányunk, amely fáradhatatlanul a legnagyobb lelkiismeretességgel igyekezett a nehéz kérdéseket lehetőleg jól megoldani. Mindenki minden téren eleget tett kötelességének és ha volt zugolódás szélesebb körökben is, azért zugolódva megtette mindenki a kötelességét, mert tudta, hogy azok, akik dolgát intézik

a legbecsületesebben intózik azt,

ha egyik másik kérdésben nem találta meg a kellő mértéket, az sem az ő akaratukon, lelkiismeretükön és becsületességükön mulott, hanem a viszonyok nehézsége okozta azt. Nem lehetett ezeket a kérdéseket olyan könnyen megoldani, mint máskor a vaját a kenyérre kenjük. Mindezekért meg kell emlékeznünk azokról a férfiakról, akik a kormányban részt vettek.

Elsősorban Tisza István grófról

A párt tagjai e szavakkal felemelkedtek helyükről és percekig éljeneztek és tapsoltak.

... aki nagy tehetségének tárházából merítette azt a szükséges erőt — mondotta Khuen-Héderváry gróf —, azt a szükséges intézkedési hajlamot és akaratot, mellyel a nemzet életének legkülönbözőbb terén igyekezett a reá nehezded kötelességeknek megfelelni. Munkájában minisztértársai is nagy részt vettek ki. Híven támogatták őt és ezért mindnyájuk iránt hálára köteleztek. Nem tudom eléggé kiemelni e férfiak hazafias munkásságát, amelyet ép a háborus viszonyok között végeztek.

Ezekkel a feladatokkal megbirkózni, helyt állani látkadatlanul és kedvet nem veszve olyan nagy érdem, amelyet meg kell becsülni és ez olyan férfiakra vall, akik igaz hazafias érzéssel ültek helyükön, abban a tudatban, hogy nemcsak kötelességet kell teljesíteni, de jó szízzel kell hazánkat szolgálni és bajain segíteni. Nemcsak a mi hálánk illeti meg őket azért hanem azt hiszem még a késő utódok is hálásan fognak róluk megemlékezni, ha lapozva a történetet, megtudják mi történt, kik éltek itt és hogyan védtek meg a nemzet érdekeit.

— A jövőről szólva épen az a körülmény, hogy együtt vagyunk, itt állunk majdnem tel-

jes számban, biztosítéka annak, hogy a munkapárt újabb epochája oly eredményes lesz, mint a múltban volt. Más szerepkörben, de azért mégis meg lesz bennünk az a tudat, hogy amire vállalkoztunk, nem hiába vállalkoztunk, mert

még azok is, akik most átvolték a kormány gyeplőjét ugyan arra az alapra könytelenek állni mint mi.

A mi állásfoglalásunk diosősége, el nem mulandó érdeme a munkapártnak, azoknak a férfiaknak, akik ezt az eszmét propagálták. Bizton remélhetjük és hihetjük, hogy a jövőben is irányadó lesz eme férfiak és pártállásfoglalása, mert a nemzet jövőjét van hivatva biztosítani legyen bár kormányon, vagy azonkívül. Ez a hangulat, ez a meggyőződés az országban terjedve okvetlenül még azokra is irányítóan kell, hogy hasson, akik talán ellenkező utakon akarják az ország ügyeit vezetni. Nyugodtan, becsületesen, higgadtan, de határozottan akarjuk ügyünket továbbra is szolgálni. (Éljenzés.) Mi, akik itt együtt vagyunk mindnyájan, egyformán közlegények vagyunk, akik egyazon ügyért akarunk küzdeni és egyazon ügyet akarjuk szolgálni. (Lelkes éljenzés.)

Végül a párt nevében felkérte Tisza István gróft, hogy a Ház holnapi ülésén a kormány programjával kapcsolatban kifejtendő vitában legyen interpretátora a párt nézeteinek. Az elnök beszédet a párt tagjai percekig tartó lelkes éljenzéssel fogadták.

Tisza István gróf meleg szavakban mondott köszönetet párthiveinek lelkes ovációjért és a megbízást elfogadta.

Khuen-Héderváry gróf bejelentette, hogy legközelebb konkrét javaslatot fog előterjeszteni arra vonatkozólag, hogy a pártelnökséget utató bizottsággal egészítsék ki.

Ezután Radvánszky Béla báró lelkes szavakkal mondott a párt tagjainak éljenzése közben köszönetet Khuen-Héderváry Károly grófnak, ugyanis, mint volt miniszterelnöknek és úgy is mint a párt elnöknek el nem muló érdeméért.

Kikapnak a stréberek.

„Aggodalommal látjuk, hogy a minden konzekvenciájában még be sem fejeződött kormányalakulásnak hogyan és mily izetlen módon igyekezzenek épen a kormányt támogató részről nehézségeket támasztani. Fenntartás nélkül utalunk bizonyos fenntartás nélküli kommunikációra, amelyek fenntartás nélkül támasztanak szigorú személyi követeléseket az új kormánnyal szemben. Az államtitkári, főispáni és egyéb állásokért való harc

már tulmegy minden határon. Budapesten és bizonyára az egész országban másról sem beszélnek, csak erről és a közönség ítélete máris kipécézte és megbélyegezte a politikai kenyérjegyek után való etüledőket. Végre is lehetetlen, hogy a munka és a demokrácia kormánya a baloldali terror hatása alatt kénytelen legyen díjazni az egyes uraknak akár alkotmánypártiságát, akár függetlenségi elvhűségét. A politikus nem az a gomb, akire stallum-kabátot kell varrni, az emberek nem azért vannak, hogy kielégítésükre töltsék be az állásokat, hanem épen fordítva: az állás való arra, hogy ezt betöltsék a legképzettebb, legjobb, a legszorgalmasabb emberrel, tekintet nélkül arra, hogy az illető hatvanhetes vagy negyvennyolcas. Urak, urak, némely urak! Az Isten szerelmére, ne kinezdék a régi kormányt és ne ábrándítsák ki a közönséget, mely könnyen kapható arra, hogy egyesek hibájáért az egész alakulatot tegye felelőssé. Ünjelöltek hátrább egy sorral!"

Irta Andrássy Gyula gróf lapja 1917 június 20-iki számának vezércikkében. Mi történhetik a kulisszák mögött, ha szükségesnek látják a botrányos történetet ilyen nyíltan megbélyegezni.

A válság kulisszatitkai.

A munkapártnak egyik igen előkelő tagja, aki a volt miniszterelnök legközvetlenebb környezetéhez tartozik, fővárosi tudósítónknak a következő felvilágosításokat adta:

Az a remény, hogy a nemzeti munkapárt széthull, az általános politikai helyzet téves megítéléséből fakad. Nagyon csalódik, aki azt hiszi, hogy a válságot, a munkapárt lezúdulását a kormányhatalomról a választójog idézte elő. Ha ez így lenne, akkor a munkapárt tényleg felbomlott volna. Mindenki tudja azonban, hogy a párt tagjainak választójogi felfogása nem egységes és nem bizonyos, nem szavaz-e majd annak idején harminc-negyven munkapárti képviselő a mostani kormány pártjaival együtt a készülő választójogi javaslatra. Megtörténhetik az is, hogy szavazataink révén többségé lesz a választójogi javaslatnak. De a párt ebben az esetben is együtt marad.

A választójog nem oka, csak ürügye az elkövetkezett változásnak. Az okának sokkal messzebb fekvő külpolitikai, osztrák belső politikai és német gazdasági relációi vannak. Sajnos erről ma még többet nem mondhatok. Mert a helyzet hallgatásra kényszerít. Nem is fogják megérteni sokáig a munkapárt állásfoglalásának rejtelmét. Megállapítom, hogy a munkapárt a legalább részben jóhiszemű koalícióval szemben a nemzeti álláspontot és az államrezont képviseli és fogja képviselni minden eshetőségre való tekintet nélkül. A munkapártban mindenki számol azzal a közelfekvő lehetőséggel, hogy az új választásokból csak kisebbségben kerül ki a párt. Vállaljuk azonban ezt a rizikót is. Legfeljebb nem leszünk képviselők. A munkapárt tagjai tulnyomó részt függetlenek anyagi értelemben is, úgy, hogy megengedhetik maguknak el-

veikhez való törhetetlen ragaszkodásukat. Ha aztán a veszedelem elkövetkeznék, legalább megmarad számunkra az a nyugodt öntudat, hogy köröm szakadtáig harcoltunk ellene.

Készülődés a holnapi ülésre.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Tegnap a miniszterelnöki palotában újabb tanácskozás volt az indemnitás dolgában, de ezen sem jutottak végleges megállapodásra.

Az egyik fővárosi estilap értesülése szerint a miniszterelnök az indemnitás megszavazása után akarja csak a személyi kérdéseket elintéztetni, az államtitkárok és a főispánok kinevezését. Eddig két államtitkár jelöltnek a kinevezése biztos. *Windischgraetz* Lajos hercege, akit a király személye körüli miniszterium államtitkárává neveznek ki és *Bottlik* István dr. kinevezése, aki földmívelésügyi államtitkár lesz. Így tehát elesett az a kombináció, hogy *Szmrecsányi* György és *Hantos* Elemér dr. államtitkárok lesznek.

Hír szerint *Tisza* István gróf nem helyesli az öt új miniszterium felállítására vonatkozó javaslatokat. A volt miniszterelnöknek az a nézete, hogy a közlekedési ügyeket nem szabad elvevni a kereskedelemügyi miniszteriumtól és legfeljebb azt tartaná megfelelőnek, hogy az egyes fontosabb és önállóbb kezelést igénylő reszortok külön államtitkárságok vezetése alá kerüljenek.

Tegnap este a munkapártban szóvá tették ezt a kérdést és az a felfogás alakult ki *Eszterházy* Móric gróffal és *Tisza* István gróffal folytatott tanácskozások után, hogy a munkapárt az új miniszteriumok felállítását nem gátolja meg. *Tisza* István gróf ugyanis behatóan tárgyalt ebben az ügyben *Khuen-Héderváry* gróffal azután levélben értesítette elhatározásáról *Eszterházy* Móric gróf miniszterelnököt. Bizonyosra vehető, hogy a holnapi ülésen a kormányelnök be fogja nyújtani az öt miniszterium felállítására vonatkozó javaslatot és ezeknek költségeit már belefoglalják az indemnitásba is.

A függetlenségi párt egyik esti lapja írja: A képviselőház holnapi ülése iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az országgyűlési pártok teljes számban fognak felvonulni a holnapi ülésre. A pártok tagjai már a fővárosban vannak. A pártkörben nagyon élénk élet uralkodik. Minden nap megbeszélések és fontos tanácskozások folynak. A pártélet olyan, mint nagy átalakulások idején szokott lenni. A függetlenségi és 48-as pártkör helyiségében naponta igen sok vidéki kültag és küldöttség fordul meg.

A főispáni kinevezések.

Fővárosi tudósítónk jól értesült helyről kapott információk szerint telefonálja, hogy a főispáni állások most vannak betöltés alatt. — Első sorban oda fognak főispánokat kinevezni, ahol a lemondások folytán választások lesznek. Bizonyosra vehető, hogy a kormány a főispáni kinevezéseket az egyes vármegyékben levő mandátumok pártbeli hovatarozandóságuk arányában fogja eszközölni. — Amely mandátum máig például *Apponyi*- vagy *Károlyi*-párti volt, annak a vármegyének élére *Apponyi*-illetőleg *Károlyi*-párti főispán kerül. Ahol a munkapárt van többségben, oda 67-es főispán kerül.

Hír szerint *Hajdumegye* és *Debrecen* város főispánjává a kormány *Veszprémy* Zoltán volt koalíciós főispánt nevezi ki. *Kolozsmegye* és *Kolozsvár* város főispánjává *Teleky* Arvéd gróft és *Zemplén* megye főispánjává *Széchenyi* György gróftot nevezi ki.

Az *Apponyi* féle függetlenségi párt ma este 7 órakor értekezletet tartotta, melyen meg-

bízták *Bakonyi* Samut, hogy a Ház holnapi ülésén a párt álláspontját az új kormánnyal szemben kifejtse.

Bécsi ujságírók együtterzése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: *Márkus* Miksa udvari tanácsos, a budapesti ujságírók egyesületének elnöke ma a következő táviratot kapta a bécsi Konkordia ujságíró egyesülettől: Amidőn a budapesti ujságírók egyesülete egybegyül, hogy örömeinek adjon kifejezést, hogy ezekben az olyannyira jelentőségteljes időkben az ő sorából három férfit emeltek ki, hogy közreműködjenek az államkormányzatban, a bécsi kartársak testülete legalkább léleekben kíván jelen lenni. A Konkordia ujságírók és írók egyesületének elnöksége és választmánya ennél fogva azt akarja, hogy teljes szívvvel csatlakozhassanak a három kiváló publicista: *Gratz* Gusztáv dr. pénzügyminiszter, *Vázsonyi* Vilmos dr. igazságügyminiszter és *Grecsák* Károly dr. államtitkár ünnepléséhez. Kartársi üdvözlettel: *Erlieh*.

Polónyi Géza az új kormány ellen.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Politikai körökben az utóbbi napokban híre járt, hogy *Polónyi Géza*, a függetlenségi politikusok egyik legrégebbi vezére, nem hajlandó támogatni az *Eszterházy*-kormányt és agilis harcot kezd az új alakulás ellen. Az első ülésnapon pedig beszélni fog és kifejti aggályait. *Polónyi*, hír szerint, a pártönkivüli függetlenségi és egyéb pártönkivüli politikusoknak meglehetősen nagy csoportja fogja követni. Az egyesült függetlenségi és 48-as párt idősebb tagjai ennek elhárítására tárgyalást kezdtek *Polónyi* és egy öt, mint az öt követő komoly politikusokat legalább semlegességre akarták rábírní. — Egy hírlapírónak *Polónyi* a következőket mondotta: Eleinte tényleg terveztem, hogy a kormány bemutatkozásakor fölszólalak s kifejtem álláspontomat. Később azonban, többek kérésére, elállottam ettől és nemesak, hogy nem fogok fölszólalni a Ház holnapi ülésén, hanem nem is veszek részt.

A horvátok és a románok.

A horvát országgyűlési képviselők klubja ma délután értekezletet tartott *Babics* Gyalszki Lyuba elnöklésével, amelyen megállapították a horvát képviselő álláspontját a kormánnyal szemben. Ezt a Ház holnapi ülése előtt nyilatkozatban fogják kifejezni, amelynek előterjesztésére *Pejacsevics* Tivadar gróftot kérték föl tiltakozni fognak mindenek előtt az ellen, hogy horvát miniszterré nem horvát politikust neveztek ki.

A román nemzetiségi párt ma délután értekezletet tartott a Ház holnapi ülésében a kormány programja fölött megtartandó vitáról. *Mihályi* Tivadar fog holnap felszólalni, hogy a kormány programjával szemben a román nemzetiségi párt ellentétes álláspontját kifejtse.

Minisztertanács.

Ma délután 3 órától fél 8-ig minisztertanács volt, amelyen a kabinet összes tagjai résztvettek. Hogy a minisztertanácsban mi történt, arról a kormány nem adott ki jelentést.

A pártkörökből.

Az alkotmánypárt végrehajtó bizottsága ma este ülést tartott *Andrássy* Gyula gróf elnöklésével, amelyen 8 óra felé *Eszterházy* Móric gróf miniszterelnök is megjelent *Pallaviciny* György örgróf államtitkár kíséretében, aki 7 órakor tért vissza Bécsből a kihallgatásról. A párt *Bolgár* Ferencet és *Thovekay* Miklós gróftot küldte ki a személyi kérdések elintézésére. Az ülés vége felé *Rakovszky* István is feljött és később *Andrássy* Gyula gróffal és *Hadik* Jánossal hagyta el a pártkört.

A Károlyi-párt ma este értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy a jelenlegi kormányt választójogi programja alapján támogatja. Justh Gyula azonban hangsúlyozta, hogy ez a program csak az első lépés az általános választójog teljes megvalósítása felé. A személyi kérdések elintézésére a párt Károlyi Mihály grófot és Laehne Hugót küldötte ki. A párt elhatározta, hogy amíg a munkapárt többségben van, a Ház elnökségében nem vesz részt és hogy a komáromi kerületben Sárkány Ferencnek megüresedett helyére Balla Aladárt lépési fül.

Kilépés a munkapártból.

Oszolynak András a fiumei kerület képviselője a következő levelet intézte Khuen-Héderváry Károly grófhhoz: Nagyméltóságú elnök ur! Miután Fiume város és kerülete mindig a szabadság mellett foglalt állást és miután választóim előtt az általános választójogra vonatkozólag kötelező ígéretet tettem, inkább érzem magamat, hogy a nemzeti munkapárt kötelékéből kilépek. Tisztelettel bejelentem kilépésemet már csak azért is, mert nem tartom helyesnek, hogy királyi akarattal szemben, mely a népjogok kiterjesztésére irányul, állást foglaljak. Fogadja Nagyméltóságod kiváló nagyrabecsülésem és tiszteletem nyilvánítását. Budapest, június 20.

Megszűnt

a legjobb kistőzsze Aradon. A pénzügyminiszter intézkedése

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Lészai-téle dohány nagy tőzsdével kapcsolatban működő kis trafikot a pénzügyminiszter rendeletére ma beszüntette az aradi pénzügyigazgatóság.

Ezzel az intézkedéssel aztán, ha nem sikerül a tulajdonosnak meggyőzni az illetékes fórumokat arról, hogy minden cselekedetével elsősorban a dohány fogyasztó közönség érdekeit szolgálta a nehéz napokban is, már a közel jövőben súlyosan érezhető hátrányos helyzetbe jutnak Arad dohányosai. Mert Lészai Sándor, amikor a legnehezebb akadályok leküzdésével is biztosítani igyekezett Arad dohány szükségletét a legkevésbé sem szolgált rá arra az intézkedésre, amellyel őt ma sújtotta a pénzügyminiszterium s amely minden esetre alkalmas lesz arra, hogy elkedvetlenítse nagy fáradtsággal járó üzletétől s kizárólag azon teendőkre kényszerítse vissza, amelyek mellett majd jövőre a mai ellátmány csak egy részéhez tud hozzájutni.

A pénzügyminiszterium határozatának alapja az a feljelentés, amelyet Márki Klótila Deák Ferenc-utcai trafikosnő tett az aradi pénzügyigazgatóság előtt.

Feljelentésében azzal vádolta meg Lészai Sándor nagytőzsdést, hogy kis trafikjában a megengedettnél nagyobb mennyiségű dohány árut hozott forgalomba, hogy ezzel magának a megengedettnél nagyobb hasznot biztosított. A fennálló szabályok szerint ugyanis minden kis trafik annyi dohányárura tarthat igényt, a mennyit az utolsó három év alatt évenként átlag elárusított. Ezen szabály alá tartozik a nagy tőzsde mellett álló kis trafik is, amely, ha külön megbizottal dolgozik is, mégis közvetlen kapcsolatban áll a nagytőzsdével. A feljelentés szerint ebben a kis tőzsdében az ily átlagnál nagyobb mennyiségű dohányárut hoztak forgalomba s mert ezzel jogtalan kedvezményt nyújtott a tőzsdének Lészai Sándor, annak bezárását kérte a feljelentő.

A feljelentésre megindult a vizsgálat s annak során beigazolódt az, hogy a kistrafik csakugyan több dohány árut forgalmazott mint

szabad lett volna. — Lészai Sándornak azt az igazolását, hogy ő a többletet a katonaságnak adta ki, nem akarta ajtójáról elutasítani a városban lakó katonaságot azzal, hogy menjenek dohányaikért a várhoz a vizsgálatot kezelő pénzügyigazgatóság nem fogadta el. A vizsgálat iratai a pénzügyminiszteriumhoz kerültek, honnan ma megjött a kistrafik háború alatti beszüntetésére vonatkozó határozat.

Lészai Sándor tulajdonos nyomban Budapestre utazott annak személyes bizonyítására, hogy szabálytalanságot nem követett el s minden érdek legmesszebb menő kielégítése mellett élt azzal a jogával, amit neki tőzsde joga biztosított.

Az ítélet megfeleltetésére hozandó határozatig a kistrafikban dohány árut nem szolgáltatnak ki.

Oroszország az örvény szélén.

— Saját tudósítónk tolotonjelentése. —

Stockholm. Oroszország minden részében nagy sztrájkok vannak, amelyeknek jellegük kimondottan politikai. A sztrájkokban másfél millió munkás és munkásnő vesz részt. Egyelőre a háború befejezését követelik. Rendszeres szervezetek dolgoznak a sztrájk sikeréért.

Stockholm. A frontmegbizottak kongresszusán Seriatkow, a néptölkelés helyettes parancsnoka megerősítette Kerenszki szavait, melyek szerint Oroszország az örvény szélén áll, miután az anarchiával egyidejűleg az ellenforradalom is felütötte a fejét. Az előző rezsim kormányzói nyíltan törekednek az anarchia és ellenforradalom szítására, mert azt hiszik, hogy így ismét szükséges lesz az ő közreműködésük.

Pétervár. A pétervári távirati ügynökség jelenti: A munkások és katonák kiküldötteinek tanácsa által egybehívott kongresszuson Cseretelli a kormány politikájáról szóló jelentésében azt mondta, hogy a kormánynak az a nézete, hogy vagy általános békét kell kötni, vagy tovább küzdeni, mert a Németországgal való különbség a legrosszabb eredményekkel járna, lerontaná az orosz forradalom vívmányait és végzetes volna a nemzetközi demokrácia ügyére. A különbség esetén Oroszország új háborúba sodródna, a germán koalíció olda-

lán. — Ezután Lenin hosszabb beszédet mondott a kormány ellen.

Rotterdam. A munkások és katonák tanácsa kimondta, hogy az ex-cárnak ép úgy, mint az orosz birodalom bármely más polgárának, választójoga van az alkotmányozó gyűlésre.

Genf. A Petit Parisien jelenti: A négyesszövetség párisi egyezménye dacára Anglia és Franciaország hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni Oroszországgal az iránt, hogy az egyezménynek a béketeltételekre vonatkozó részét megváltoztassák.

Stockholm. Az Utro Russkij közli: Az orosz tiszi kongresszus eddigi eredményeit nagyon pesszimiztikusan kell megítélni. Az értekezleteken mindjobban kiderül, hogy az orosz hadsereg a teljes szétbomlás felé közeledik. tényleg hiányzik minden fegyelem. A kongresszuson verekedések is voltak és emiatt többször föl kellett függeszteni.

Stockholm. Az angol szocialistáknak kiadott kommunikéje itt nagy fűltűnést keltett, mert a béketárgyalások alapjaira vonatkozó ismeretében Elzász-Lotharingia kérdését egyáltalán nem érintik.

Biharmegye

Tisza István mellett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyváradról jelenti tudósítónk: A biharmegyei munkapárt megtartott értekezletén a Szunyogh Szabolcs elhalálozásával megüresedett elnöki állásra Böthny László volt kereskedelemügyi minisztert választotta meg. Az új elnök székfoglaló beszédében kijelentette, hogy a párt programja a régi, ahhoz ragaszkodik, attól el nem tántorodik és bizik abban, hogy a párt eddig vált elveit a jövőben is helyt fog állani.

A meleg óvációval fogadott beszéd elhangzása után Fallay Lajos beszélt a változott politikai helyzetről és a munkapárt szerepéről.

— Már három éve vagyunk a legnagyobb aggodalomban, mondotta — mert látjuk, hogy ez a világháború felemészteni, megsemmisíteni, elpusztítani akarja mindazt, ami nekünk kedves, ami nekünk szent, amiért nekünk élni érdemes: hazánkat. Eddig Isten segítségével a mi fiaink acél izma, hazaszeregette és a magyar nemzet áldozatkészsége megmentett bennünket a megsemmisüléstől és már felelt bennünk a remény, hogy ezt a világháborút győzelmesen fogjuk megküzdeni, amikor váratlanul egy lenyűgöző aggodalom vett rajtunk erőt. Arról értesültünk, hogy pártvezérünk: Tisza István gróf és a mi bizalmunkból alakult magyar kormány beadta lemondását.

— Villámként hatott ez a hír, mert tudjuk, hogy olyan helyről indult ki a nyomás, amelyik ellen feltámadni nincs módunkban és nem is akarunk.

— Azok az államférfiak, akik az országnak a világháború legnehezebb szakában politikai zavarokat is okoztak, most kötelesek helytállani és a háború dicsőséges befejezését lehetővé tenni, mert az általok felidézett és az egész magyar nemzet existenciáját veszélyeztető ténykedésükért, még ha szándékukat a legtisztább hazafiság vezette volna is, felelősek és a történelem őket bizonyosan felelősségre vonja.

(A munkapárt és a választójog.)

— Pártvezérünk, Tisza István gróf, a mikor az ellenzék vezérei a választójogi reformot előterbe tolták, kötelességéhez híven körvonalazta, hogy minő mértékben kívánja ezt a reformot kiterjeszteni, azonban előterjesztése nem nyerte meg a korona hozzájárulását, aminek következménye lett aztán, hogy a miniszterium lemondott. De mielőtt állását elhagyta volna, leszegezte azokat az alapelveket, megállapította azokat a határokat, amely elvek és határokon belül kívánja a magyar nemzet rétegeit, polgárait ebben a reformban részesíteni.

— Erre a politikai hitvallásra, erre az előterjesztésre, ugyanazoknak az ellenzékű férfiaknak, akiknek ténykedése folytán a legmagasabb elhatározás napvilágot látott, a válasza már tudva van és ezeknek az államférfiaknak a válasza nem más, mint a demokratikus jelzőszavaknak a glorifikálása anélkül, hogy egyetlen egy kérdésben eddig színt vallott volna. Hol az a határ, ameddig kívánják a választójogot kiterjeszteni?

A gróf Tisza István választójogi reformja minden kérdést felöllel, megmagyaráz és annak alapelve az, hogy az alkalmas és képes egynek, akiknek értelmiségéhez, tudásához, hazafiasságához kétség nem fér, akarja a kormányzásban részesíteni, de tart a haza érdekében azoktól az elemektől, akiknek hazafiságáról nemesak senki meggyőződve nincs, de akikről, ha a világtörténetet a kezünkbe vesszük, látjuk, hogy mindég tönkre tette, megsemmisítette a hazáját, valahányszor hatalomhoz jutott.

(Bizalom Tisza Istvánnak.)

— Amikor pártvezérünk a magyar állam hajójának a kormányzásától visszalépett, a biharmegyei nemzeti munkapárt az ő hazafias működésével szemben érzett bizalmának, ragaszkodásának és szeretetének kíván kifejezést adni, mert minden elfogulatlan ember a legnagyobb csodálattal ismeri el, hogy az ő tudásának, államférfiúi bölcsességének és igaz hazafiasságának volt tulajdonítható, hogy a magyar állam hajója a legnehezebb viszonyok, a három év óta dúló világháborúban, a leghelyesebb uton, biztos kezekkel lett vezetve. Gróf Tisza István a magyar állam tekintélyét, befolyását, nemesak az egész monarchiában, nemesak a külföldön, de ellenségünkkel szemben is olyan magas fokra emelte, a magyar államnak olyan tiszteletet, olyan tekintélyt szerzett amilyenben az elmúlt négyszáz év alatt soha része nem volt. Az ő bölcs kormányzása alatt Magyarország nemesak vezető állama lett, a monarchiának, hanem a megmentője is. Én nem tudom az ő hazafias érdemeit méltóan esetelni, ehhez az én tehetségem gyenge és csekély, de az egyszerű szív igaz érzésével, az igazi hazafival szemben érzett szeretetet, tiszteletet és ragaszkodásból kiindulva, — indítványozom, méltóztassék kimondani, hogy a „Biharmegyei nemzeti munkapárt gróf Tisza István pártvezérét a legodaadóbb bizalommal követi, a választójogi reformra vonatkozólag az ő előterjesztett programját mindenekben magáévá teszi és felkéri a pártelnökséget, hogy ezt az egyhangú határozatát pártvezérének a megfelelő módon tudomására juttatni szíveskedjék.”

Nagy lelkesedés és hosszas helyeslés fogadta Pally Lajos beszédét.

Beóthy László elnök helyesli Pally Lajos indítványát és megállapítja, hogy az értekezlet azt egyhangú lelkesedéssel magáévá teszi, de egyben indítványozza azt is, hogy gróf Tisza István volt miniszterelnököt és gróf Khuen-Héderváry Károlyt, az országos munkapárt elnökét táviratilag üdvözlőjk.

Ezt az indítványt egyhangúlag elfogadták.

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Németh Imre aradi rajztanárt törvényszéki állandó írásszakértővé az aradi kir. törvényszékhez kinevezte.

§ **Börtön a hadifoglyok rossz élelmezése miatt.** A szegedi törvényszék ös tanácsa ma a hadviselés érdekeit érintő bűnyben ítélt. A vád szerint a jánoshalmi Rosenfeld-jé uradalomban a múlt év június 14-én az orosz foglyok és az őrizetükre kirendelt katonák döglött birkahusból készült paprikást kaptak. Kiss András és Jórend János tüzérek, akik az orosz foglyokat őrizték a birtokon, átvitték a paprikást a csendőrséghez, onnan pedig Benedek Béla dr. községi orvoshoz, aki a húst élvezhetetlennek, az egészségre ártalmasnak találta. Megállapították, hogy Lampel Mór uradalmi ispán adott utasítást a szakácsnak arra, hogy paprikást csináljon a döglött birkahusból. Czifra István juhász azt vallotta a tárgyaláson, hogy az ispán utasította a dögvővason levő birkák levágására s a hus és a bőr beszolgáltatására. Ilyen húst többször kaptak az orosz foglyok. Achmed Ali Balykov orosz fogoly, aki a szakácsi teendőket végezte, a mai tárgyaláson azt vallotta, hogy nem akarta megfőzni a döglött húst, de az ispán határozottan utasította erre. A bíróság Lampel Mór hadvi-

selés érdekei ellen elkövetett büntett miatt nyolc hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védő semmiségi panaszt jelentett be.

Meghiusult újabb olasz támadás.

Budapest, június 20. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:
Változatlan.

Olasz harctér:

A Hétközség tetsikjén 24 órai tüzérségi előkészítés után tegnap reggel megkezdődött az olasz gyalogság támadása. Különösen az északi szárnyon, a Monte-Forno és a határgerinc környékén vetettek nagy erőket harcra a támadók. **Vitéz csapataink győzelmes védekezése az ellenség mind egyik rohamát megheintotta.** Az olaszoknak egy helyi sikerét, amely a Cima Dieci területen száz lépésnyi térnyereséget hozott nekik, ellentámadással legnagyobb részt ismét kiegyenlítettük. Az Isonzo mentén nem történt jelentős esemény. **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszaszerzett német harcterületek.

Berlin, június 20. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az Iser és a Lys között a tüzérség tevékenysége különösen este minden szakaszon nagy hevességre emelkedett. A Labasse csatornától a Scarpe-ig élénk volt időnkint a tüzérségi tevékenység. Lenstől délnyugatra az angolok a Souchez patak északi partján támadtak a szárnyakon. Visszavertük őket. A közepén sikerült betörniük elülső árkaikba. Erőteljes ellentámadásunk megakadályozta, hogy az angolok gyorsan odavont erőikkel sikerüket kibővítsék. Állásaink előterében St-Quentinől északra összeütkezések voltak őrségeink és angol portyázó osztagok között, amelyeknek tüzünkben hátrálniuk kellett.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne mentén helyenkint feléledt az ágyutüz. A Champagne nyugati részén egy brandenburgi ezred erőteljes ellentámadása legnagyobb részt vissza szerezte annak a területnek részét, amelyet a Mont Haut-tól délnyugatra június 18-án a franciákkal szemben elvesztettünk.

A többi harcvonalakon a rendes árokharci tevékenységen kívül nem történt semmi különös esemény. — **Ludendorff, első főszállásmester.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A bolgár miniszterelnök a királynál.

Bécsből jelentik: A felséges pár ma délután kihallgatáson fogadta Radoszlavov bolgár miniszterelnököt.

Szurmay Sándor kitarításunkról.

— Saját tudósítónk telefontelefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A Fremdenblatt legutóbbi számában Surmay Sándor honvédelmi miniszterrel folytatott beszélgetést közöl, aki többek között ezeket mondotta:

— Most a helyzet valamennyi arcvonalon kitűnő. Az általános helyzet képe kedvezőtlenre már nem is változhatik. Bizony a mögöttés területeken a helyzet gyakran nehezebb, mint a harctéren, de megvagyok róla győződve, hogy itt is a legjobbakat remélhetjük. Gazdasági kitarításunk a mostani terméskilátások mellett biztosítva van, akármilyen hosszú ideig tartana is a háború, amiben nem mink leszünk a bűnösök, mert mi becsületes békekészségünket nyíltan hangoztatjuk. A hosszú háború veszedelemre ránk nem hozhat semmi rosszat. Katonai állásaink megrendíthetetlenek, így tehát bizalommal nézhetünk úgy a közeli, mint a távoli jövő elé.

VAROS ES MEGYE.

A rekvirálás utóféjdalmi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A közigazgatási bizottság ma délután 4 órakor ülést tartott Varjassy Lajos polgármester elnöklésével a hadiszolgáltatásból felmerülő kártérítési többletigények tárgyában. E kérdésekben a közigazgatási bizottság másodfokú fórum, amely a községi bizottságok határozata ellen bejelentett felebbezések tárgyában egyezsége törekszik a felekkel. A mai ülésen a temesvári katonai parancsnokság kiküldöttjeiként Stuehlik Béla őrnagy és Tiba Róbert főhadnagy jelentek meg.

Dániel Endre részére, akinek birtokából a katonaság erődítési célra területet igénybe vett 78 korona többlettérítési díjat állapított meg a községi bizottság annak idején. Ma a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy még 500 koronának megtérítése iránt tesz javaslatot a miniszteriumi bizottságnak. Az aradi téglagyárt. szintén területveszteség és görkocsi, valamint tuskésdrót rekquirálása miatt jelentett be kárigényt. A községi bizottság annak idején 8 kor. 31 fillért állapított meg. Miután azonban a téglagyárt folszámolás alatt és üzemen kívül van, a közigazgatási bizottság a miniszteriumi bizottságtól az eljárás kiegészítését fogja kérni.

A Pollák Sándor cégtől 1915-ben a katonaság tuskés drótot rekquirált különként 40 fillérért és ebből származott a ma bejelentett többletigény. Steinhardt Mór dr. folszólalása után a közigazgatási bizottság a keresetet elutasította.

A Koch Mór mészáros cégtől 13 borjut és 17 ökröt rekquiráltak 75 filléres árban elősúlyban különként. A cég 40 fillér különkénti többlet megállapítását kéri. Az egész kérelmezett összeg 7460 koronára rug. A községi bizottság 3719 koronát állapított meg. Ma a cég kiegészített 2656 korona 50 fillérben és ennek megtérítése iránt a közigazgatási bizottság előterjesztést tesz a katonai bizottságnak.

Végül Goldschmied Mihály gabonarekquirálási ügyét tárgyalta a közigazgatási bizottság. Rekquiráltak tőle 5312 korona értékű gabonát és 15617 kor. 24 fillér többletmegtérítést kér. A községi bizottság 7860 kor. 56 fillért állapított meg, a közigazgatási bizottság azonban ma Angel István dr. főjegyző javaslatára még ezt a községi bizottság által már megállapított többlettérítést is elutasította.

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

Szerbiát követelik az osztrák németek

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az Aradi Közlöny szerkesztősége ma igen előkelő bécsi helyről a következő levelet kapta:

Tisztelt szerkesztőség! A mostani politikai válságban nagy szerepet játszó német-osztrák országgyűlési képviselő válaszul a bécsi Reichsrathban lejátszódott jelenetekre „*Ausztria hadicéljairól*” írt rendkívül figyelemreméltó munkát. Azt hiszem önöket magyarokat is nagyon közelről érdekli ennek a kiváló államférfinak az a gondolata, hogy a délszláv kérdés nem úgy oldandó meg, mint az osztrák parlamentben a szlávok hangoztatták, hanem úgy, hogy

Szerbia örökre a monarchiához csatlolandó.

Ha a tisztelt szerkesztőség jónak látja, én szívesen rendelkezésére bocsátom rövid kivonatát ennek a munkának, amely elé Ausztriában és mindenütt a központi hatalmaknál nagy kíváncsisággal tekintenek.

Eleget téve a megtisztelő forrás kérésének, — annak hangsúlyozásával, hogy azzal nem mindenben értünk egyet — az osztrák politikus dolgozatát a következőkben közöljük:

— „Minden komoly politikusnak, aki lelkiismeretesen foglalkozott az osztrák problémával, legyen az barátunk vagy ellenségünk, azzal tisztában kell lennie, hogy a dunai monarchia csak az esetben válhatik az európai béke alapjává, ha létének feltételeit megadják neki. Ha Wilson tervei szerint amputálnának bennünket, akkor államunk lassan elhalna és ezért az amerikai elnök gondolatát minden pártállásra való tekintet nélkül vissza kell utasítanunk. Nekünk arra kell törekednünk, hogy egy *megnagyobodott Ausztria kerüljön ki a világháborúból* és erről kell beszélnünk a békekonferenciákon. A háboru után gazdasági szükségleteink kielégítése céljából nem engedhetjük meg, hogy eddigi termelésünk forrásait betömjék, sőt ellenkezőleg, arra kell törekednünk, hogy a természet által megszabott határainkat szélesítsük. Mondjuk ki végül nyíltan, mi nem adhatunk semmit, ellenben gazdasági létünknek feltétele, hogy

miénk legyen a délszláv terület, a mely most is a kezünkben van,

amely a mi birodalmunknak éléskamrája s a mely vagy a miénk, vagy pedig be lesz zárva előttünk. Szükségünk van rá, mert ez a mi kereskedelmünk kapuja, egy olyan kapu, amely vagy a mi biztonságunkat jelenti, vagy pedig bezáródik előttünk.

— A délszláv kérdés száz esztendő óta összefüggésben van a monarchia sorsával és van napitenden. Az utolsó török háboru ideje óta II. József napjaitól egész Milán király uralkodásáig

Szerbia hangsúlyozottan követelte, hogy egyesülhessen a monarchiával

és a szerb államférfiak elismerték, hogy a délszláv kérdést csak két uton lehet megoldani: vagy a dunai monarchia keretében és vele, vagy *azonkívül és ellene*. Szerbia, régebbi államférfiai és pártjai az első módot találták helyesnek és csak Pasic pánszláv izgatásainak sikerült Szerbia közvéleményét az ellenkező felfogásra hangolni. De ezzel még nem dönt meg az alternatíva igazsága. Politikai szempontok voltak azok, amelyek kívánatosá tették, hogy a délszláv problémát Szerbia Ausztrián kívül és ellene oldja meg, de a természetes útja a megoldásnak az, hogy a *dunai monarchiával és abban*. A szerb fenföld, amely észak felé lankásodik, annak minden folyóját, első-

sorban a Moravat a Dunába küldi, földrajzilag hozzánk tartozik, aminthogy Csehország is hozzánk tartozik. A tulnyomóan földművelésből és állattenyésztésből élő ország teljesen rá van utalva a monarchiával való gazdasági forgalomra. Az a szerb vágyódás, amely tengert követel és amely egyik fő oka ennek a háborúnak, csak akkor magyarázható meg és indokolható, ha *Szerbia ellenséges viszonyban él a monarchiával*. A monarchia keretein belül Szerbiának meg van a természetes és egyáltalában nem pótolható piaca, a monarchia az ő régi szállítója, a monarchiában van a tengere, amelynek segítségével gazdasági erejét fejlesztheti és bővítheti, de mindenekelőtt meg van abban *nemzeti egysége, amely után oly nagyon vágyakozik*. Nem akarjuk mi Szerbiát meghódítani, mert ez nem is lehetséges, minthogy a szerbségnek három tizedrésze él csak nálunk és hét tizedrésze Szerbiában.

De Szerbia hozzánk csatlolása ennek a népnek nemzeti álmait valósítja meg,

lehetővé teszi kulturális fellendülését, míg mint izolált kis nemzet erre sohasem lesz képes.

— A monarchia részére az idecsatlolás az egyetlen elképzelhető megoldása egy életkérdésnek. Be kell látnunk, hogy a szerbek egyesítése nélkül nem lehet kielégíteni állandóan a délszláv országokat. Ha nem akarjuk ilyen egyesítésnek a monarchia keretein belül nehézségeit és a vele járó lemondásokat magunkra vállalni, akkor szembe kell néznünk annak a veszedelemnek, hogy egy szép napon ez az egyesülés birodalmunkon kívül és ellene történik majd meg.

— Jól tudom, hogy vannak Magyarországon pártok, amelyek Szerbia és Montenegró befogadása ellen, a délszláv kérdésnek ilyen megoldása ellen tiltakoznak, mert ez a nemzetiségi politika régi sablonjával ellenkezni látszik. Azt mondom, hogy látszik, mert rövid látás lehet az csak, ha nem akarja valaki felismerni, hogy az a politika, amely a fejlődés természetes folyamatát megakasztja, saját népe érdekeinek sokkal többet árthat, mint a bölcs lemondás tarthatatlan előjogokról és megsárgult pergamentekről. (Magyarországon ezt a tételt soha sem fogja elismerni senki. A szerk.) Hogy mit jelentene a délszláv kérdés kedvezőlen megoldása az osztrák-magyar monarchia részére, azt megvilágíthatjuk azzal a ténnyel, hogy Trieszt kivételével valamennyi tengeröblünk délszláv területen van, továbbá, hogy Konstantinápolyba és a keletre vezető utunk Szerbián át visz, valamint, hogy a Szalonikiba vezető, sokat vitatott ut, vagy a novibazári Szandzsákon, vagy pedig a Morava-Vardar völgyön vonul el és végül, hogy a Duna elvesztése számunkra megbecsülhetetlen forgalmi értékét, ha egy szép napon a délszláv kérdést ellenünk oldanák meg. Az mellékes, hogy ez most történik-e meg, vagy husz év múlva, de ha egyszer megtörténnék, akkor Ausztria és ugyan úgy Magyarország gazdaság politikailag többé nem védhető helyzetbe kerülne és igazán nem fizetődött volna ki a nemes vérnek ömlesztése, hogy olyan államkonjunkturát teremtsünk, amely belső megalkotásában tartatlanná vált.

— Ha most ebből a világtörténelmi szempontból fogjuk föl a mi belső nemzetiségi kérdéseinket, akkor belátjuk, hogy ezer esztendő óta nem volt olyan alkalmas pillanat annak rendezésére, mint most. Minden délszláv terület a mi közigazgatásunk alatt áll. Ne beszéljünk leigazságról, hanem

nyajtsunk baráti jobbot a meghódított népeknek

és bizonyítsuk be ellenségeink előtt, hogy az a nemzetiségi politika, amelyet ők akarnak ráerőszakolni Európára, nem egyéb humbagnál. Bizonyítsuk be ellenségeinknek, hogy a dunai monarchia népei nem nyögnek idegen uralom alatt és hogy szabad elhatározásukból szilárdan ragaszkodnak ehhez a birodalomhoz és Európának nincs joga és oka a mi ügyeinkbe beleavatkozni.

— Mi, Ausztria német képviselői követeljük magunknak azt a világtörténelmi dicsőséget, hogy a mi szellemünk és a mi erőnk feltámasztott egy államrendszert, amely mintai szolgál Európa új szociális és kulturális korszakának és mi mutassuk meg az ellenséges világnak, hogy mi nemcsak egy nemzetiségi államban, hanem sokkal tisztábban és jobban tudunk élni egy olyan államban, amely nemzetiségi szabadságon és igazságon épült fel.

Ez a német politikus nem akar mást, mint az a román-osztrák képviselő, aki az osztrák császár jogára alatt szeretné egyesíteni az összes románokat. Vigyázzunk, mert az egyik éppen olyan veszedelmes, mint a másik a magyarság szempontjából. A Balkán legyen a balkáni népeké!

Maximálták az új burgonyát

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma Aradon egy korona husz filléért mérték literjét és egy korona hetven filléért kilóját az új burgonyának. Hallatlanul magas uzsora árak, amelyek hallatára sirva fakadt egy városi tisztviselő felesége, aki hetedmagával ül az asztal mellé és még burgonyával sem tudja jéllakolni a családját. Érdekes lenne, ha a rendőrség az aradi határban termelt új burgonya termelési költségeit egy kissé analizálná és az adatok birtokában szétítne a bűnösök között.

Mert az egyetlen indokuk, amiért ilyen merész és elképzelhetetlen árat mernek kérni a birkatürelmű közönségtől, amely valósággal ráveti magát az aranyra is drágább élelmiszere, mernek bezsebelni az, hogy *nincs eső*. Ezt a konjunkturát használva ki, nyuzzák a népet, amely mohón vásárol, mert nem tud és nem akar a jövő hétig várni, neki minden áron, még uzsora áron is ujdonság kell. Őt koronás zöldbab, négy koronás tök.

Nem csak az aradi közönség ilyen, szakasztott mása a kecskeméti is, amely hét koronát adott a múlt héten egy kiló csereznyéért.

A burgonyával üzött visszaélésnek véget vet a Közélelmezési Hivatal, amelynek elnöke a hivatalos lap mai számában közzétett rendeletével megállapította a korai burgonya árát.

Az 1.819/1917. M. E. rendelet értelmében az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének vezetése alatt álló korai burgonya forgalombahozatalát irányító és ellenőrző bizottság az 1914. évi L. t. c. 1. §-a alapján 1917 június 15-étől további intézkedésig a korai burgonyának termelő helyen vasuti állomáshoz szállítva és waggonba ömlesztett állapotban való vételárát mosott burgonyára 100 kg-ként 40 koronában, mosatlan burgonyáért 100 kg-ként 36 korona árban állapította meg. Budapest, 1917. évi június hó 16-án.

Tehát vége az aranyesőnek. Mindenesetre érdekes, hogy a június 15-étől érvényes árat megállapító rendeletet ma, június 20-án teszik közzé, amikor már öt nap alatt százezreket szedtek el jogtalanul az agyonsanyargatott fogyasztóktól. Mire a helyi hatóság a kicsinyben árusítás árát megszabja, a legfiatalabb burgonya is kiesirózik.

Két asszony élet-halál harcra.

Az öngyilkosságtól megmentett aradi urinő.
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy aradi urinő küldte be nekünk az alább közlendő rendkívül érdekes realitással megírt levelet. Csak egy mondat kommentár szükséges annak megvilágítására, hogy miért adjuk közzé: *háborus emberi dokumentum*. A levél így hangzik:

— Tekintetes szerkesztő ur! Néhány hónappal ezelőtt, amikor az *Aradi Közlöny* a barátnőkről írott cikke utolsó sorozatát közölte, az én írásommal fejezte be a rendkívül érdekes disputát. Akkor örömmel vettem a tollat kezembe, de most, mikor ismét írok önnek, már nincs erőm, hogy szorosán megfogjam azt, mert valaki itt hagyott örökre, elment. — Megfojt a bánat, ha nem panaszkodhatom.

— Szerkesztő ur, én barátnője voltam ennek az embernek, de ne ítéljen el kihallgatás nélkül, kérem haligasson meg. Én tisztességes anya és feleség voltam, míg az uram ki nem ment a harcterre, én is elítéltem és megvettem a barátnőket. Ma nem teszem, mert látom, hogy az ember játékszer a sors kezében. Én szívesen dolgoztam volna, csak kaptam volna munkát, rettegtem a könnyelmű életől, mert azt nem ismertem soha. Szerettem az uramat, szerettem a gyermekeimet és mégis megakartam halni, mert nem volt bennem elég erő ahhoz, hogy rossz utra térjek s inkább öngyilkos akartam lenni, semhogy odadobjam magam valakinek. Mindenem a zálogban volt, lefeküdtem vacsora nélkül, de az éhségtől nem tudtam aludni. Ezen az éjszakán elhatároztam, hogy véget vetek ennek a nyomorúságos életnek és vártam a reggelt. A háziasszonyom azt kérdezte tőlem, hogy reggeliztem-e? Nem, feleltem neki s a jó asszony ebből mindent megértve visszatért egy csésze kávéval és egy darab kenyérral. El kellett fogadnom. Ismét munkát kerestem, senkisésem hallgatott rám. Az emberek nem hiszik el, hogyha valaki szép, hogy az tud dolgozni és az tud jó lenni. Közben dél lett. Nem mertem hazamenni, nehogy a háziasszonyom ismét ingyen akarjon enni adni. Elhatároztam, hogy az első embertől, aki szembe jön velem, kérek két koronát kölcsön, de nem mertem megtenni. Sem az elsőtól, sem a másodiktól, sőt a tizediktől sem kértem. Roknaim, ismerőseim nincsenek. Nem vagyok aradi s az én férjemmel teljesen visszavonult életet élünk, a milyent családjának élő intelligens urinő élni szokott. Ehes voltam, mit csináljak. Kértem az istent, hogy a beléje vetett bizalmamat jutalmazza meg azzal, hogy egy gondolatot sugal nekem. Nem tette meg. Ehesen, fáradtan érkeztem haza, de anélkül, hogy a házbeliiek észrevettek volna. Néhány órát aludtam és jó késő délután volt, mikor felébredtem. Az éhség keltett fel.

— Erős elhatározással indultam el hazulról a Maros felé. Mikor végig mentem az utcán, szembe jön velem egy férfi, rám néz jószákos szemével. Észrevettem, hogy utánam fordul, követ, de én semmivel sem törődtem, nem láttam sem embert, még gyermekemet sem, csak egyet láttam magam előtt: a reám váró halált.

Leértem a Maroshoz. A víz szélén egy pillanatig végig gondoltam még az életemen, amikor egy gyengéd kéz megérintette a karomat. Hátranézek, megismertem azt a férfit, akivel az utcán találkoztam. Szeliden, úgy szólt hozzám, mint egy gyermekhez szoktak.

— Mit akar csinálni? — kérdezte.

— Meg akarok halni, — válaszoltam dacosan.

— Az isten ellen vét, ha ezt megteszi.

— Nem vétkezek ellene, ha nincs mit ennem.

— De lesz, volt a rövid felelet és ezzel belém karolt, hogy hazakisérjen. Durván elöktem magamtól, de ő erős karjával megfogott s látva, hogy erőtlén vagyok, nem türt ellenkezést, vitt magával. Az egész uton nem szóltunk egymáshoz egy szót sem. Hazakisért. Ot pernyi időre magamra hagyott, majd visszatért csomagokkal megrakva és megegetett mint egy gyermeket. Én ettem, mert éhes voltam, de meg jól esett látnom, hogy előttem áll egy erős ember, egy idegen, akivel még sohasem találkoztam és beoézve etet, mint egy anya a gyermekét eteti. Csak ezután kért engedélyt arra, hogy leülhessen és érdeklődött kitétem után. Mikor megtudta, hogy 28 korona havi segélyből élek, azt kérte, hogy fogadjam el a támogatását. Kikergettem a lakásomból. Nem tudtam, hogy kivel gorombáskodom, csak később tudtam meg, hogy egy magasrangú katonára. Egy héten mindennap meglátogattam és én végül kifakadva, egész őszintén megkérdeztem, miért jó-hozzám, talán azt hiszi, hogy oda fogom dobni magam karjai közé?

— Mert kötelességem, válaszolta ő szeliden és nem akarom azt, hogy másnak dobja oda magát. Ne felejtse el, hogy maga anya és kötelességei vannak a gyermekével szemben.

— Tisztelt szerkesztő ur, urinő vagyok, tanultam, de mégsem tudom leírni azt, hogy milyen jó volt hozzám ez az ismeretlen ember, aki hosszú időn keresztül mindennap eljött hozzám s akit végül — őszintén bevallom — nagyon megszerettem a jóságáért. Idil volt az életem, noha igen szerényen éltem. Hákat adtam az Istennek, hogy utamba hozta ezt az embert. Most azt vagyok bátor megkérdezni szerkesztő urtól, elítélnek-e, követ dobnak-e rám és ha igen, akkor sem szabad megbánnom, amit tettem.

— Ez a férfi most elment, hogy hazája iránt kötelességét teljesítse. Nemcsak az életemet, hanem az erkölcsömet is megmentette.

— Igen tisztelt szerkesztő ur! Ma tudtam meg, hogy ennek a férfinak felesége és gyermekei vannak. Megtudtam egyúttal azt is, hogy ennek a jószákos embernek a felesége ép olyan menyei jószákos anyja, mint a férje. Messze lakik más idegen országban. Az idők változásával a háború forgatagával a férje idekerült Aradra és én a barátnője lettem. Önhöz fordulok tisztelt szerkesztő ur nagy fájdalommal, öntől kérek tanácsot, mit tegyek? Az uram elesett a harcterre, itt állok egy gyermekkel egy idegen világban, nincs senkim csak ő. Elszakítsam a családjától, jószákos feleségtől? Ő maga mondta, hogy közelebb áll hozzám, mint hites feleségéhez. Én azonban gyenge nő vagyok és öntől kérek tanácsot, hogy vivja meg ez a két asszony ezt a rettenetes élet-halál harcra.

SPORT.

+ Tisztelt football mérkőzés. Roppant nagy az érdeklődés a vasárnapi football mérkőzés iránt, mert immár 3-adszor mutatkozik be a tiszti csapat a publikumnak, de ezuttal egy igen erős ellenféllel méri össze erejét a Magyar Athletikai Klub csapatával. A csapatban találunk első klasezisu játékosokat, kik már viselték egy párszor a magyar válogatott piros inget. Az utóbbi időben az a hír terjedt el, hogy a MAK. feloszlatta csapatát, de ez nem felel meg a valóságnak, hanem tény az, hogy a „Hadi Kupa” mérkőzésben nem játszanak.

csak barátságos mérkőzést. Az aradi csapatban fog szerepelni Szendrő AAK. volt magyar válogatott, valamint Borszéki, AAK. volt legjobb játékos. — Katonazene. Kezdeté 4 órakor. Mérkőzés egyenyed 6 órakor. — Jegyek Bloch H. cégnél kaphatók.

Szabók a ruhauszóráról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Maguk a szabók is beismerik, hogy uzsora folyik a ruhával. A kereskedelmi minisztériumban készül valami orvoslás a dolognak s felhívták a szabókat, nyilatkozzanak ők is. A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete, a három legnagyobb szabóegyesület nevében is, terjedelmes memorandumot nyújtott be a kereskedelmi minisztériumba, amely írásban sorra veszi a ruha mai tulságos drágaságának okait és ezeknek az okoknak a megszüntetésére tanácsokat is ad.

Az első kérdésben, a szövet kérdésében azt mondják a szabók, hogy a szövet és a kellékek ne maradjanak továbbra is szabad forgalom tárgyai, mert ez a főforrása az uzsorának. Az a gyapjuszövet, amelyik a háború előtt 6 korona volt, ma 50—60 koronába kerül, a tiz koronás pedig nyolevan koronába. Nyoleszorosára, tizszeresére emelkedett a szövet ára s ma csupán a legdrágább van forgalomban, a hatvan koronás fajta nem kapható. Ugyanezt az uzsorát tapasztaljuk a kellékek áránál is, amelyeknek a drágulása szintén elérte a kilencszáz százalékot.

Mint minden egyéb portékát, a szövetet is a háborus lánekereskedelem drágította meg. A szabók tehát a Szövetközpont megalakítását sürgetik, olyan módon, hogy az a már meglevő Pamutközpont egyik osztálya legyen. A Szövetközpont első dolga legyen, hogy állapítsa meg, mennyi ruházati anyag van az országban. Sürgősen írja össze valamennyi gyapju-, félgypju- és pamutszövetet, valamint az összes segédanyagot minőségre és mennyiségre való tekintet nélkül a posztó-gyárakban, nagykereskedőknél, detail-kereskedőknél, posztógyőzőknél, valamint mindazoknál, akik posztóanyagokkal üzletszerűleg foglalkoznak. A memorandum szerint rengeteg tömegben vannak elrejtett posztóárak, ezeket a hatóság közbenjöttével mind föl kellene kutatni. A kereskedelmi minisztérium rendelkezése alá tartozó mintegy másfél millió méternyi lengyelországi szövetet, amely főleg a szegényebb néposztály ruházódására alkalmas, szintén a Központnak kellene átadni, amely az ország néprajzi viszonyaihoz képest konfekcionálva, illetve kész ruha alakjában hozná forgalomba.

A Központ kebelében ármegállapító bizottságot óhajtanak a szabók s azt is, hogy az ár legyen mindig föltüntetve az árun. A gyáros a szövetet és kelléket a megállapított árban csak a kereskedőnek adhassa el, a kereskedő pedig csak vagy egyenesen a közönségnek, vagy a szabóknak, mindkettőnek korlátolt mennyiségben.

Célszerűnek tartják a szabók, hogy a szövetek gyártása egységes típusok szerint történjék, kizárólag ugynevezett polgári hadiszöveteket készítsenek, szürkét, vagy barnát, de mindenesetre egyszínűt. Hogy az ország helyi viszonyaira kellő figyelmet fordítsanak, ruházati bizottságot kell fölláttani, a melynek a Központon belül tanácsadó föladata volna.

A ruhajegyek behozatalát fölölegesen tartják a szabók, valamint a Szövetközponton kívül a Ruhaközpont fölláttása is célszerűtlen a véleményük szerint. Kérdés azonban, hogy ebben igazuk van-e? Mert arról memorandum-

mukban egy szóval sem tesznek említést, hogy az 6 munkájuk árát is meg kell állapítani. Csak a szövet árát sokalják és csak a szövet árának megállapítására és a szövet beszerzésének megkönnyítésére kívánják a Szövetközpon-tot. De hogy szolid dolog-e az, hogy egy öltőnynek, a melynek szöveve kétszáz koronába kerül, négyszáz korona legyen az ára, ezen a kérdésen szó nélkül áteiklanak.

Ezt meg mi ajánljuk a miniszterium figyelmébe. Csakugyan sürgős szükség van arra, hogy a ruhaüzletnek végét vessük. Kezdjük a szöveten, amde végezzük a — szabókon.

(A kész ruha előnye.)

Kaptuk a következő sorokat:

Tisztelt főszervező ur! Most, mikor a magyar kormány a tisztviselőknek a ruhaüzletükre szánt némi csekély összeget bocsájt rendelkezésükre, szabad legyen megjegyez-nem, hogy a tisztviselő urak igen csekély kivételével, nincsenek tisztában a készen vásárolt ruhaneműekkel, bizalmatlanok az árak tekinté-ben, mert úgy vannak informálva szabójuk ál-tal, hogy egy öltőzet ruhának méret utáni megrendelése 350—400 korona az ára. Ha tehát egy igen jó minőségű, kész ruhát vesznek 200 vagy esetleg 240 koronáért, bizalmatlanok a szövet és minősége iránt. Számtalanszor tapasztaljuk, hogy kérdésekkel ostromolják az el-adót, hogy nem-e hadianyag vagy papiros szö-vevből van készítve.

Kérném tehát főszervező urat, legyen ke-gyes b. lapjában, mely igazán a tisztviselők-nek érdekét mindenkor szem előtt tartja, köz-lésémnek helyt adni, hogy röviden megmagya-rázzam az igen tisztelt tisztviselő uraknak a kü-lönbözetet a kész férfiruha és a mérték utáni rendelt ruhák között.

A háboru előtt a kész ruhaüzletben igen jó minőségű elsőrendű szabómunkával előállít-tott öltőnyt vagy felöltőt lehetett venni 48—60 koronáért, ugyanilyen szövetekből készült mér-tékutáni öltőnynek a szabóknál 90—120 ko-rona volt az ára. Nem volt sem a munka, sem az anyag jobb, sőt ellenkezőleg, a kész ruha-neműeket a legnagyobb szakértelemmel veszik át és bocsájtják forgalomba, a ruhákat akadé-mián végzett szabászok szabják, kiknek évi jö-vedelme a 20000 koronát is meghaladja. Ilyen nagy fizetésű szabászokat egy kisebb szabó-iparos nem alkalmazhat, tehát a szabása nem lehet olyan elsőrendű, mint a kész ruháknál. Ami pedig az anyagot illeti, a nagy iparos szövetet vásárol a gyártástól nagy mennyiség-ben, a kis iparos pedig a szövetkereskedőtől és így a differenciája 100 percent, mert egy mé-ter szövet a nagy iparosnak 5.50 korona volt és ez a szövet a kereskedőknél 11 korona. A hozzávalókkal ugyanez az arány áll fenn. A munkabéreknél szintén 100 percentes differenciája mutatkozik.

A nagyiparos egyszerre 2—3000 öltőnyt csináltat, a kisiparos pedig csak 2—3 öltőnyt csináltat. Tehát drágábban fizeti a munkabért, mint a nagyiparos.

Kimutatom tehát, hogy azok a tisztességes kereskedők, kik kész férfiruháknak árusításával foglalkoznak, igen jó minőségű, nem hadi-anyagból készített ruhákat képesek a tisztviselő-knek 200—240 koronáért adni. Nem kell ta-hát a tisztviselő uraknak ellenszenvvel visel-tenni a szolid élegek és üzletek iránt, mert a kész ruhák éppen olyan jók, ha nem jobbak, mint a mérték utáni rendelték.

Hálásan megköszönöm főszervező urnak nyilatkozatom leközlését.

Maradok tisztelője: Szántó Mór és Társa.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* A bécsi opera Aradon. Holnap, csütörtökön este megérkeznek Aradra a bécsi udvari opera tagjai, aki szombaton és vasárnap művé-szetükkel gyönyörködtetni fogják az aradi köz-ségséget. Pénteken délelőtt már próbát is tar-tanak a nyári színházban a „Die Verlobung im Postwirtschaus” című egy felvonásos daljáték-ból, amelynek különös érdekességet ad az, hogy tele van magyar vonatkozásokkal. Egyik fősze-repét Ferencz házy István báró magyarországi földbirtokost a kitűnő Rathner játssa. E dara-

bon kívül a műsor gazdag lesz olyan szá-mokban, amelyek bőséges alkalmat fognak az operai együttessel nyújtani arra, hogy éneke-tésüket és művészetüket csillogtathassák. Azok a kvartettek és magán énekszámok, amelyek elő-adásra kerülnek, a zeneérti közönség legmesz-szebbmenő igényeit is ki fogják elégíteni. Az Aradon vendégszereplő művészesapat tulajdon-

képpen az udvari opera frontegyüttese, amely egyenesen a haretérre utazik innét, hogy de-rüt és művészi vigasztalást vigyen azoknak, akik életükkel és vérükkel védik határainkat. Jegyek elővételben már csütörtökön délelőtt 10 órától válthatók a téli színház pénztáránál s azontul naponként d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5 óráig.

Gabona elrejtés miatt feljelentett főispán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Amikor a kisgazdák és apróbb termelőktől kényszer rekvirálással el-vitt termények utáni sírás és jajga-tással van teli még a levegő, amikor minden felőlről csak azt halljuk, hogy a közigazgatás és a katonaság a legnagyobb eréllyel szedi el a ház-tartásokból az új termésig megtart-ható mennyiségben felüli lisztet, bu-zát, zabot, árpát, tengerit, babot, ak-kor a meglepődés egy magasabb fo-kával fogadjuk azt a hírt, amely egyik közeli törvényhatóságból ke-rült át hozzánk s amely hír szerint két törvényhatóság főispánja ellen na-gyobb mennyiségű gabonaneműeknek a rekquirálás alól való elvonása miatt megindult a kihágási eljárás.

Mintha megismétlődni látnók azt az ese-tet, mely a közel múlt napokban Aradmegye egyik közismert nagybirtokosával történt.

Az a kivételes hatalom, amely a főispá-nokat megillette, ugyilátszik kissé megszádi-tette, az egyik közeli kettős főispáni szék bir-tokosát. Ezt látszik igazolni legalább az a tény, hogy a kihágási eljárást megindították ellene, hogy helyet adva a feljelentésnek, bűnügyi el-járás indult meg az ellen, aki a vezetésére bi-

zót megyében és városában a legelső sorban lett volna hivatott a törvényes rendeletek be-tartása felett őrködni.

Szomorú az esetben az, hogy amint arról az Aradi Közlöny tudósítója értesült, nem egy megtévedt intézkedés, hanem a jogtalan eljá-rások egész sora szolgáltatott okot az ellene folytatott törvényes lépésekre.

A főispáni hatalmát kihasználva a negye-dik, tehát legutóbbi rekquirálás előtt saját maga javára, illetve saját gazdasági szükségleteinek fedezésére rendszeres rekquirálást hajtatott végre s amikor ennek az eredménye sem volt ele-gendő, különösen nagyobb sertés állományának hizlalására, a Haditermény részvénytársaság ré-szére lefoglalt tengeriből önhatalmulag átvett a maga részére másfél waggon tengerit s azt el-szállította apósának Aradhoz közel fekvő bir-tokára, hol azt felhasználta hizlalás alatt álló sertéseinek etetésére.

A szabálytalanságok nem maradtak titok-ban. A Haditermény Részvénytársaság tudomást szerzett az ország érdekeinek e súlyos megsértéséről, megtette illetékes helyen a fel-jelentését s mert adatok bizonyították a felje-lentés igazságait, a főispán ellen megindították a kihágási eljárást.

Tisza István gróf köszönete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makóról jelenti tudósítónk: Tisza István gróf volt miniszterelnök ma két külön levelet intézett Markovics Manó főispánnak és Petro-vits György dr. helyettes polgármesternek, előbbiben a vármegye törvényhatóságának lel-kes elismeréséért, utóbbiban Makó város disz-polgárrá választásáért mond köszönetet. A két levelet teljes szövegében a következőkben kö-zöljük:

Méltóságos Uram! Fogadja és tolmácsolja kérem Oszánvármegye közönsége előtt is reám nézve annyira megtisztelő határozatáért hálás köszönetemet.

Királyomnak és hazámnak hű szolgálja ki-vánok maradni hivatalos állásom elhagyása után is s kötelességem és felelősségem teljes tudatával fogom tovább szolgálni azt az ügyet, amelynek szives örömet áldoztam életem s munkaerőm legjavát. Ennek a nemzet létérde-kéért folyó küzdelemnek sikere magának a nemzetnek kezében van.

A magyar közönség színe-javának most is megnyilvánuló hazafiai belátásába és tette-re-kész hazaszeretetébe vetem reményemet s en-nek nevében kérem a jövőben is szives támo-gatásukat.

Fogadja igaz tisztelettem őszinte kifejezését: Tisza.

Nagyságos polgármester ur! Fogadja és tolmácsolja kérem a város közönsége előtt is reám nézve annyira megtisztelő határozatáért hálás köszönetemet.

Királyomnak és hazámnak hű szolgálja ki-vánok maradni hivatalos állásom elhagyása után is, s kötelességem és felelősségem teljes

tudatával fogom tovább szolgálni azt az ügyet, melynek szives örömet áldoztam életem, s munkaerőm legjavát. Ennek a nemzetnek lét-érdekeért folyó küzdelemnek sikere magának a nemzetnek kezében van. A magyar közönség színe-javának megnyilvánuló hazafiai belátá-sába és tette-re-kész hazaszeretetébe vetem re-ményemet, s ennek nevében kérem a jövőben is szives támogatásukat.

Fogadja igaz tisztelettem őszinte kifejezését.

Tisza s. k.

Inzultáltak Luganóban a görög királyt.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. A Journal des Debats értesülése szerint Konstantin király Luganóból egyenesen Baden-Badenbe utazik.

Bern. A svájci távirati iroda je-lenti: Luganóban tegnap este sajnálatos incidens történt, Konstantin ki-rály két szárnysegéde kíséretében a Piazza di Rifórmára ment egy nang-versenyre. Amikor néhány külföldi a görög királyt megpillantotta, kifü-työlte őt. Későbbben tettlegességekre került a sor és Konstantin király kénytelen volt a Riviera kávéházba bemenekülni, amelyet azonnal lezártak és a király később egy hátsó ki-járaton távozott. A svájci közönség a tüntetéssel szemben a leghatározot-tabban kifejezte rosszalását. A tünte-tés következtében egy olasz embert letartóztattak. Konstantin király a prefektus, katonák és rendőrök kísé-retében tért vissza a szállóba.

Elkészült a város telekérték kataszterje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósága május havi közgyűlésén, amint azt annak idején az Aradi Közlöny már részletesen ismertette is a pótló emelés elkerülése céljából a telekértékadó behozatala mellett döntött s ezzel az országban elsőnek fordult ahhoz az adónemhez.

A telekértékadó bizottság egy három tagu albizottsága, melynek tagjai *Kilényi János* főszámvevő, *Nachtnébel Odón* főmérnök és *Turay János* alszámvevő voltak mindenekelőtt alap értékelés alá vette az Arad városához tartozó területeket. Mielőtt még a bizottság a háztelkek és szántóföldek egyenkénti értékeléséhez nyult volna eikellott készítenie a város területének telekérték beosztási övezetét, abból a célból, hogy ezen övezetekre külön érték egységeket megállapítva majd az ezen övezeteken belül eső telkek értékét az egység értéket és a telek nagyságának zsorzatából megállapíthassák.

Az albizottság ma készült el ezzel a nagy fontosságú munkájával. Arad város belső területét 68 értékkörzetre osztották, mely körzeteknél a legkisebb értékű terület négyszögölként egy koronával értékeltetett, a legértékesebbnek pedig 360 korona a négyszögölkénti becsértéke. Az előbbi a gáji vizállásos városrész, az utóbbi pedig az Andrassy-tér. Az egy és 360 korona között mozog aztán a 68 érték körzet értékegysége, mely még minden körzetben is változik fel és lemenőleg a telek utcai formájához viszonyítva.

A külsőségeknél a kevésbé értékes földek holdja 800 koronával és a legértékesebb 3000 koronával van felbecsülve és a két érték között még három érték egység szerepel. Itt a bizottság figyelemmel volt a területek kihasználhatóságára és aszerint állapította meg azok értékeit.

Általában az a cél vezette a bizottságot munkájában, hogy az értékek megállapításánál a lehető legméltányosabb legyen.

A tervezetet *Varjassy Lajos* polgármester vette kezébe, aki azt a kiküldött telekértékadó bizottságnak mutatja be elfogadás végett. Ha ez a bizottság jóváhagyja a tervezetet s a belügyi kormány elutasítva a felebbezéseket, jogerőre emeli a város e határozatát, akkor kezdetét veszi a telkek egyenkénti értékelése, amelyhez már az adózó polgárságot is meg fogja hívni a telekértékadó bizottság.

Kállay Béni huga — egy szolga felesége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A szegedi járásbírósnál működő ugynevezett lakbér bíróság előtt érdekes ügyet tárgyaltak. Egy lakó azt panaszolta, hogy valami csekélységért ki akarja tenni a szűrét a lakásból a házigazdá. Kihallgatják a házigazdát. Hivatali szolga. Ószbecsavarodott, tisztos magyar alak. Nyugodt, szelid ember; kissé tempós, nehézkes.

— A panasz igaz, — a lakónak felmondtam, habár tulajdon testvérbátyám, mégis azt mondtam, költözzék el a családjával.

— Miért?

— Mert a bátyám leánya megsértette az én jó feleségemet.

A hangja ellágyult, amikor a feleségéről beszélt, szelid, kék szeme pedig könybelábadt.

— Nem tudtam a dologról, — szolt az öregebb testvér, a lakó.

— Nehéz annak megbocsájtani, aki az olyan asszonyt megbántja, mint az én feleségem, — folytatta a háztulajdonos. Tekintetes bíróság, — folytatta emeltem hangon, — nem kell-e meghajolni egy olyan nő előtt, aki előkelő létére egy életen át olyan önfeláldozó hitvese tud lenni egy szegény embernek, mint amilyen önfeláldozó az én jó feleségem.

— Hát kicsoda a felesége? — kérdezte a bíró.

— *Kállay Béni* volt közös pénzügyminiszter huga, (akinek a hozzátartozói csillagkeresztes hölgyek most is az udvarnál él az egyik kamarás.)

— Hogy ismerkedtek meg?

— Harminc év előtt egy méltóságos urnál szolgáltam, amikor megláttuk egymást. Amikor elhatározta, hogy a feleségem lesz, Szegedre jött és itt dohánygyári munkásnő lett, míg az Isten anyira megsegített bennünk, hogy házat vehettünk.

A további kérdezősködés során kiderült, hogy az előkelő hölgy esendőben, homályban, zavartalan családi boldogságban töltött el férjével harminc esztendő. A szerelem misztériumának elmúlása után nesztelenül élő kis ekzisztenciának a megszokás és szeretet fényében sütkérező esendő esztendei következtek és ezek a esendő esztendők csak a koporsó fedelével zárulhatnak le.

H I R E K.

Gyermekek életveszedelemben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma este fél hét óra felé a *Lázár Vilmos* utcán járókélok ereiben megállott egy pillanatra a vér, a figyelő szemek egy repülő fejsze utját kísérték s amikor az élt nem érve a földre zuhant, feltört mindenkiből a megkönnyebbülés sóhaja s a hálálkodás a sors intező földön tuli hatalomhoz, hogy annak a két apró gyermeknek, akiknek szánva volt a fejsze, semmi bajuk nem történt.

A Deák Ferenccs-utca felé tartott ugy látszik munkából haza felé menet egy két öles, hatalmas nagy cigány és a vele osztozkodó asszonya.

Az utcán gyermekek játszadoztak s jobb szórakozás hiányában a hórihorgas cigány csufozásban keresték gyönyörűségüket. A cigány karján ott szorongatta a favágó fejszét s a csufozásra eleinte csak az asszonnyal való vitatkozás hangjának emelésével reagált.

A gyermekek folytatták a játékot s a cigány már rájuk mordult, formni kezdett vad vére s mert a két apró száj nem hagyta abba a megkezdett mulatságot, a férfi tehetetlen dühében lekapta balkarjáról a fejszét s egy örült indulattal utána vágta azt a két gyermek felé.

Repült a biztos halált jelentő fejsze. Minden szem szinte megmaradt a rémülettől. Csúpan a gyermekek védő angyalának szemétnem kötötte le a rémület és sarkallta hivatása a gyors cselekvésre. A fejsze a két gyermek közé esett, sértetlenek maradtak mind a ketten.

A megrázó jelenetnek szemtanuja volt *Hehs Vilmos* gyógyszerész törvényhatósági bizottsági tag, aki a megvadult cigány, szándékát ahogy észrevette, nyomban utána kapott a cigány kezének, de azt már csak akkor érte el, amikor a fejsze kirepült belőle. — A megfogott ezet azonban nem engedte el. Azt fogva be-

vezette gyógyszerészárába a cigányt s még mielőtt a bíróság marasztaló ítéletet hozott volna a feldühödött cigányra, rögtön ítéletet szolgáltatott s alaposan helyben hagyta a két öles embert.

Az igazságszolgáltatás e közvetlen formájára nagy néptömeg gyűlt egybe a patika előtt, mely csak akkor oszlott szét, amikor a rendőrség emberei megjelentek a helyszínen. A cigány azonban nem várta be a rendőroket, és ahogy kiszabadult *Hehs Vilmos* kezei közül igyekezett *Kekes* felé.

— A király öcöse vőlegény. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Ó császári és királyi apostoli felsége beleegyezésével *Miksa* főherceg öfensége eljegyezte a származás szerint a német birodalom örökös tagságával bíró házjak jogait élvező *Hohenlohe Schillingfürst* herceg második leányát: *Franciska* hercegnőt. *Miksa* főherceg huszonkét éves és a hercegnő holnap június 21-én lesz husz éves. *Franciska* hercegnő *Hohenlohe Schillingfürst Konrad* herceg főudvarmesternek és *Schönborn Buchenheim* grófnak ötödik és legfiatalabbik gyermeke. A házasság teljesen egyenrangú. Az eljegyzést a legszűkebb családi körben a királyi pár és *Hohenlohe Gottfried* herceg berlini nagykövet jelenlétében folyt le. A nagykövet felesége *Mária Henriette* főhercegnő.

— *Vázsonyi Vilmos* távirata Aradra. *Vörös László* dr. az Aradi Ujság felelős szerkesztője napokkal ezelőtt távirati behívást kapott a katonasághoz. — A lapszerkesztő, mert ma is fenforognak azok az okok, amelyek miatt katonai felmentését élvezte, az aradi Ujságírók Egyesületét arra kérte, hogy hivatkozással az ujságírók előtt legutóbb tett kijelentésre, keressek meg *Vázsonyi Vilmos* igazságügyminisztert annak érdekében, hogy a felmentést megszüntető behívó érvényteleníttessék, illetve visszavonassék. Az egyesület eleget tett a kérésnek s megkereste *Vázsonyi Vilmos* igazságügyminisztert, ki ma a következő táviratot intézte az aradi Ujságírók Egyesület vezetőségéhez:

— *Vörös László* dr. felmentés iránti kérvényét átadtam a miniszterelnökségnek. *Vázsonyi*.

A távirat énk bizonyossága annak, hogy a hírlapírók sorsával való közösséget érzi az új igazságügyminiszter.

— **Háboruellenes mozgalom Franciaországban.** Zürichből jelentik: Párisból jelentik, hogy hazaárulás miatt huszonegy embert letartóztattak. Közük francia három asszony, egy pap, míg a többiek oroszok. Egyik verzió szerint összeesküvést forraltak felforgató szándékkal és államellenes nyomtatványokat adtak ki, amelyek a kormány és a háboru ellen irányultak. A röpiratokat a fronton is terjeszteni akarták.

— **A tizenéves csodakántor.** Holnap, június hó 21-én az aradi izraelita nagytemplomban a hirneves, 14 éves csoda-kántor, *Táslicki Mór* közreműködésével istentiszteletet tartanak. Az a hirnév, mely a fiatal csodakántor Aradra jövetelét megelőzte, bizonyosságot tesz arról, hogy holnap valóban lélekemelő és művészi ajtatosságban lesz részük mindazoknak a híveknek, akik az isteni tiszteleten előreláthatólag igen nagyszámban fognak megjelenni. A hozzánk kompetens helyekről érkezett hírek szerint *Táslicki Mór* valódi zenei és ének zseni, aki Magyarország legnagyobb városaiban, Budapesten is osztatlan tetszést és ószinte művészi sikereket aratott.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Ez évben várja az angol kormány a háboru végét.

Rotterdam. Bonnar Law az alsóházban kijelentette, hogy a kormány reméli, hogy a háboru még ez évben véget ér miután azonban kötelező a hosszabb tartamára is számítani, a legközelebbi ülésen újabb hiteleket fog kérni a téli hadjáratra.

Hága. Londonból jelentik: A király kívánságára az angol hercegek és hercegnők német neveiket megváltoztatták. Így például Battenberg Lajos herceg Lord Leopold of Montbatten lett.

Genf. Washingtonból jelentik: A japán kormány tiltakozott az ellen, hogy Amerika a kínai dolgokba beavatkozzék. A washingtoni kormány erre lemondott a beavatkozásról.

Berlin. Genfben tegnap nagy németellenes tüntetések voltak. A német konzulátus ablakait bevették, címerét és lobogóját pedig letépték. Egy óras tüntetés után a tömeg az osztrák-magyar és török konzulátusok elé vonult. A rendőrség közbelépett, 4 embert letartóztattak.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti:

— **Horthy Miklós a királynál.** Bécsből jelentik: Ő felsége ma külön kihallgatáson fogadta Horthy Miklós sorhajókapitányt a Navarra parancsnokát és Banfield sorhajóhadnagy tengeri pilótát.

— **Elsülyesztett amerikai gőzös.** Genfből jelentik: A Matin jelenti Newyorkból: Az amerikai tengerészeti hivatal értesítése szerint a „Moran” amerikai postagőzös utjában német tengeralattjárókkal harcra keveredett. 800 ágyulövet váltottak, amelyek után a „Moran” kigyulladt és elsülyedt. 4 amerikai életét vesztette.

— **Halálozás.** Sulyos esapás érte Grósz Mór aradi kereskedőt. Felesége, szül. Meiszter Teréz hosszas szenvedés után elhalt. Az elhunytban Grósz Samu városi számtiszt édesanyját gyászolja. Temetése f. hó 21-én délután 5 órakor fog a Kossuth-utca 50. sz. alatti gyászházból megtartatni.

— **Segítés a földéhségen.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Széchenyi Aladár gróf levelet intézett az Ország elnökségéhez, amelyben bejelenti, hogy Abauj-Torna vármegyében levő 1600 hold területű hitbizományi birtokát átengedi kiszárazásból alakult bérlőszövetkezetnek, egyszersmind pedig monoki kastélyát is hajlandó a parkkal együtt átadni olyan rokkant katonáknak, akiknek hozzátartozói nincsenek és más faluban nem lehet letelepíteni.

— **Adler Frigyeset nem fogják kivégezni.** A Vorwärts írja: Köztudomásu, hogy a pétervári munkás- és katonatanács a központi hatalmak szocialista pártjaihoz azzal a felhívással fordult, hogy indítsanak mozgalmat Adler Frigyes kivégzésének a megakadályozása érdekében. Most arról értesülünk, hogy az Adler Frigyesre kimondott halálos ítéletet nem fogják végrehajtani.

— **A jogtalanul kivett lisztjegy.** Krisán Györgyné aradi lakos három leánya után, akik egyik kórházban ápolódnak, jogtalanul kivette a hatósági lisztet, holott leányait nem ő élelmezte. A közvéleményi hivatal rájött a visszaélésre, feljelentette Krisánét, akit az aradi rendőrbíróságon husz korona pénzbüntetésre ítélték.

A keleti harc vonalon három entente repülő június 19-én reggel bombát dobott Sovejában egy tábor kórházra. Kézdivásárhelytől északkeletre, bár a kórházat a genfi zászló világosan jelezte.

Nagyvárad. Biharmegye törvényhatósága mai közgyűlésén foglalkozott Hevesvármegye átiratával, amely ellenzi a választójog kiterjesztését. Az állandó választmány javaslatot tett, hogy a törvényhatósági bizottság biztosítsa Tisza István gróf volt miniszterelnököt hűségéről és ragaszkodásáról és hogy a törvényhatóság meggyőződése egész erejével tiltakozzék a külföldről importált radikális választójog ellen. Elsőnek Beöthy László volt kereskedelmi miniszter szólalt fel, aki kifejtette a volt kormány érdemeit a harctéri és a mögöttes országrészek összeköttetésének istápolása körül. Azt mondta, hogy Tisza István grótot a politika sem fogja megemészteni, mert mögötte sorakoznak az igazi demokrácia hívei, akik elég gyávák ahhoz, hogy ne merjenek hazard játékot játszani az állam nagy értékeivel, de elég bátrak, hogy szembeszálljanak a hangzatos jeliszavakkal. Több felszólalás után nagy többséggel elfogadták az állandó választmány javaslatát a választójog kiterjesztése ellen.

— **Adományok.** A vas katonák segélyezésére az aradi polg. leányiskola II. a) osztálya 7 kor. 70 fillért és Dávid Böske, Arad 4 kor. adományozott.

— **Felkérletnek a III. kerülethez tartozó kereskedők,** hogy amennyiben valaki a 871-es cukorjeggyel vásárlás céljából jelentkeznek, a cukrot ne adják ki, hanem a cédulát szolgáltatassák be a közvéleményi hivatalba.

— **A gyöngyösi tűzárószűrték javára befolyt adományok.** Zubor Andor 10, Limberg Károly 10, Goldschmidt Sándorné 50, Fránki I. József 50 korona. Ujtelepi leányiskola I–IV. osztálya 7 korona 40 fillér. Izraelita leányiskola I., II., III. osztálya 19 korona 4 fillér.

— **Elszámolás és köszönetnyilvánítás.** Az aradi Anyavédő egyesület által 1917. év június hó 12-én rendezett jótékonycélu műsoros nagy hangversenynek elszámolása: Jegyekben befolyt 6343 korona. Felülfizetések: Vásárhelyi Janka 30 korona, Varjassy Lajos 20 korona, Fényes Dezső 30 korona. Összes bevétel 6423 korona. Kiadások: Művészek tiszteletdíja 2260.74 korona, reklám és egyéb nyomtatványok 389.50 korona egyéb kiadások 148 korona. Összes kiadás 2799.24 korona. Tiszta maradvány 3623.76 korona. A felülfizetésekért, valamint a szereplő művészeknek értékes munkájukért, Scherhag Henrik urnak a rendezés körül kifejtett nemes áldozatkész fáradozásáért, végül Arad város tanácsának a kulturapalota nagytermének átengedésért ez uton is hálás köszönetet mond az egyesület nevében Kintzig Jánosné elnöknő Köpfi Jánosné a vizsgálmi bizottság elnöke Keller Lojos ügyvezető főtitkár.

— **Ha sok a csomagoló papir.** Elías Jakab gáji kereskedő a nála vásárló közönségnek a cukor járandóságát nagy csomag újságpapirban mérte ki, úgy, hogy ezzel a vevőt érzékenyen megrövidítette. Két ilyen ügyben feljelentés érkezett ellene a rendőrségre és a rendőri büntető bíróság ma tárgyalta ezt az ügyet. A mai tárgyaláson mindkét feljelentőnek sikerült bebizonyítani vádjukat és ezért tizenkét napi elzárásra és háromszáz korona pénzbüntetésre ítélték a rendőri bír. Elías Jakabot. A kereskedő az ítéletet megfélebbrezi.

— **A drága esere kereskedés.** Luttvák Izsákné aradi kereskedő, ma ismét megjelent Grumáz László dr. rendőrkapitány, a rendőri büntetőbírószék vezetője előtt. Hetekkel ezelőtt ismét feljelentést tettek ellene vidéki paraszt asszonyok, akik dohányt vettek nála, de Luttvákné pénzt nem volt hajlandó a dohányért elfogadni és kijelentette, hogy azt csakis tojásért hajlandó adni. Amikor a tojásnak darabja huszonnégy fillér volt husz darab tojásért 1 korona 66 fillér áru olcsó dohányt adott és két doboz gyufáért két darab tojást kért. Tehát egy doboz gyufát 24 fillérért árusított. A mai tárgyaláson beigazolták a vádat és ezért Grumáz László dr. Luttvák Izsáknét tizenöt napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélték. Luttvákné az ítéletben nem nyugodott meg.

— **Gyomorrontás,** étvágytalanság, émelygés, teltség érzete, felfúvódás, a halántékon érzett nyomás, fehér nyelv, rossz szájíz eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomrot és a bélesatornát gyorsan és alaposan kitisztítja, fájdalom és erőlködés nélkül kiüríti, s tartós megkönnyebbülést okoz.

— **Orfeumelőadás a Központi-szállodában.** Ma és naponta változatos műsor — Kezdeté 8 órakor. Új bohózat.

— **Helybeli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levélpapírosok, papirzacskok, képes levelező-lapok, papirszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel Izsó papirnagykereskedésében.**

— **Értesítés.** Fogászati műtermemet Weizer János-utca 13. szám alatt (a főpostával szemben) megnyitottam. Telefon 535. Osv. Morgenstern Gyuláné. 3481

A KIADÓHIVATAL IZENETE. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetekben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— **Uj szénbányák felfedezése.** Sopronból jelentik: Az egész Dunántulnak nagy szenzációja, hogy a Vasvármegyében fekvő Kupfalva—Perge-lény—Lantosfalva községek határában nagymennyiségű barna és fekete kőszénrétegekre bukkantak. Horvát Andor dr. főszolgabíró, Klima Lipót mérnök-századossal, a hadügyminiszterium megbízottjával vett részt a helyszíni tárgyalásokon. A községek lakosai nagy reményeket fűznek a szénbányák megnyitásához, amelynek első következménye új vasutvonal építése lesz.

Jegyezzünk hadiklőcsönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

TANÚGY.

(—) **Tudósítás.** Értesitem az aradi m. kir. állami felső leányiskola tanulóit, hogy június 22-én (pénteken) délelőtt 10—1-ig lakásomon (Erzsébet körút 12. szám, I. em.) az idei iskolai értesítőnek átvétele céljából jelentkezzenek; ugyanazon időben a magántanulók is jöjjenek el bizonyítványukért. Az igazgatóság.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náruk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el :-:

MOZGÓKEPSZINHAZ.

* A 9. júnio ember II. a Nordisk filmgyár detektív slágere legközelebb az Erzsébet mozgószínházban.

* **Atalaktják az Urániát.** Hétfőn bezárultak az Uránia színház kapui, s legközelebb napokban dolgos kézművesek munkája fogja modernné varázsolni a színházat, hogy a közönség ne csak művészeti, hanem kényelmi szempontból is a legtokéletesebbet kaphassa ezután. A háború okozta rendkívüli viszonyok következtében az igazgatóság mindeddig elhalasztotta az építkezést, és azzal kárpótolta a

közönséget, hogy a legdrágább és a legművészebb értékű filmeket hozta gyors egymásutánban műsorra, s most határt nem ismerő áldozatkészséggel ezenfelül át is alakítja a színházat, hogy a közönségnek mintegy meghálálja azt a rokonszenvét, melyet nem éppen modern helyiségei iránt tanusított. Súlyos anyagi áldozatokat hoz most az igazgatóság, de nem riad vissza ettől sem, ha arról van szó, hogy a közönség érdekében valami údvös újítás történjék. Előre is jelezhetjük, hogy az Uránia a megnyitás első percétől kezdve olyan műsorokat biztosított magának a jövő évadra, melyekhez hasonlót egy vidéki mozgószínház sem nyújthatott és nem is fog nyújtani. 5

* **„Semiramis” premierje az Apollóban.** Új műsorát mutatta be ma az Apolló-színház, mint rendesen, zsúfolt nézőtér előtt. Két kitűnő filmben gyönyörködhetett a publikum. Semiramis az új műsor egyik slágerének a címe. Bizonyossága e kép annak, hogy a detektívtrükkök nélkül is lehet érdekesítő képet konstruálni. Közvetlen, kedves ötleteken épül fel a darab meséje. Egy fiatal, szerelmes szívű leány veszi magára Semiramis külsejét, hogy a fiatal tudós közelébe férközhessék, akit csak a régi Egyiptom érdekel. A mitológiai hercegnő alakjával sikerül magafelé fordítani a fiatal tudós szívét, aki meggyőződést szerez arról, hogy az archeológiánál kellemesebb foglalkozás is van: a szerelem. A kép rendkívül bájos s megkapó, érdekes jelenetek láncolatából áll. Nagy sikert aratott a mai premieren. Ugyiszintén az új műsor másik slágere: az „Alarcos szerelem”. Csupa derű, vidámság és ötlet ez a kedves kép, amely a legkomolyabb embereket is megnevetteti. Az új műsor még csütörtökön kerül vetítésre.

AVI. HADIKOLCSON eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia

A szerkesztésért felel:

Stauber József,

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra a legaktosabb és a legfrisebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legtartalmasabb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . 36 korona
Fél évre . . . . . 18 korona
Negyed évre . . . . 9 korona
Egy óra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

K. u. k. Reservespital in Szászváros.

ad. Nr. 558.

4078

Kundmachung.

Das k. u. k. Reservespital in Szászváros sucht mehrere weibliche der deutschen Sprache in Wort und Schrift mächtige **Kanzleihilfskräfte** (auch Militär-Pensionisten werden aufgenommen) und **Krankenpflegerinnen**.

Erstere erhalten monatlich K. 160.—, bei besonderer Verwendungsmöglichkeit K. 200.—.

Letztere täglich K. 2.— und K. 3.— für Verpflegung, ausserdem unentgeltliche Unterkunft im Spital, Spitalsbehandlung im Falle der Erkrankung u. s. w.

Bewerberinnen wollen sich umgehend an das Spitalskommando wenden.

Das Spitalskommando.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Katonáknak

Is tudni, hogy **ruhaletük**

kifertására legjobb szer: **PETRIS** folyadék, ára 2 kor. és **HADÁR** hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillo.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Pentli szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerüzében

Adó ut 22. szám

14889—1917.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur O. cs. és kir. fensége honvédtörzsparancsnokságának 26. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül, létesített alapítványi helyek közül, jelenleg az Erzsébet leány árvaházban egy hely kerülhet betöltés alá, mely helyre ezennel pályázat hirdetetik.

Az árvaházba való felvétel kellekeiképp igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) vagyontalanság, c) félárva (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy a 12. életévét még tul nem haladta, e) hogy ép testi és elméjű, a himión átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapota, a himióltás és a vagyontalanság közhatalósággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi július hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur O. cs. és kir. fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi hely az 1917—1918. tanév kezdetén lesz betöltendő s a felvétel vagy fel nem vételéről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Arad, 1917. június hó 2.

A városi tanács.

Cséplőgép

kerestetik 800 holdas gazdaságba első csépléshez. :: Ajánlatokat kér:

Seidner Sándor, Marosbors

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintéshez ajánlok **patkány- és egérintő-szert**. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.
Telefon 10—45. 501

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy a

száraz sóshal

árutást bevezettem s állandóan raktáron tartom Minden csütörtökön **élő halak** nagy választékban érkeznek, melyet a meleg idő miatt piacra nem vihetek, így kizárólag üzletemben árulok. Legfinomabb cipókrém, cigarettahüvely, papafingvertya, gyufa, nagyban és kicsinyben. Első aradi zöldségajándék kivitelű üzlet. Vidéki rendeléseket, előleg vagy a pénz előzetes beküldése ellenében eszközök. Zöldségajándékokat, finom gyümölcsöt bármely mennyiségben veszek, a legmagasabb napi árrban. 1065

Luttvák József,

Asztalos Sándor-utca 8. Interurbán telefon 615. Péntek estétől szombat estig zárva. 1065

Városi és megyei telefon 380.

Új üzlet!**Hell és Társa**

villanyfelszerelési, csillárok, varrógép, gramophon s minden az ezekhez tartozó alkatrészek raktára

Forray-utca 2/a. (Lukácsy-ház.)

Elvállal minden e szakmába vágó javítási munkálatokat, melyek a legutányosabban és pontosan eszközöltetnek.

Legújabb gramophon lemezek állandóan raktáron vannak.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

3937 **Hell és Társa.**
Városi és megyei telefon 380.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalom. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: **Deák Ferenc-u. 5.**
Telefon 726. 2369

Cs. és Kir. Tartalékkórház Szászváros.

ad. Nr. 553. 4079

Hirdetmény.

A szászvárosi tartalékkórház parancsnoksága keres oly **nőket irodai szolgálatra**, kik a magyar és német nyelvet úgy szóban, mint írásban tökéletesen bírják, havi 160 kor., különös használhatóság esetén havi 200 korona díjazás mellett.

Továbbá ápolónőket napi 2 korona fizetés és 3 korona elátási költséggel, ezenkívül ingyen lakás, a kórházban megbetegedés esetén ingyen orvosi segélyben részesül.

Ajánlkozók azonnal jelentkezhetnek a kórházparancsnokságánál.

A kórházparancsnokság.

6689—1917. bjh. szám.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közhírré teszem, hogy: szénát, vagy gabonaneműeket éjjel a földekről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad. Érd vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik. A szén- és helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztal végük között legalább 6 m. üres hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendővel készenlétben tartani köteles.

Gőzmozdító (lokomobil), vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgép üzeménél egy kifogástalanul zároló horgonyhúzóval vagy keményfából készült mentőszekrényt felszerelve köteles tartani. Amennyiben mentőszekrény vagy kötszerdoboz már volna készenlétben a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerek kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fentebb említetteknek egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépénél, valamint az asztalok között dohányozni tilos. A géptulajdonos a cséplőgépénél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kőevágókat, kőevadogatókat, ugyancsak a szecskaevágó gépénél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cseleked-

gélyező pénztárnál baleset-esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kőevadogatónak, illetőleg jogutódainak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Sága és Gáj külterületekben, végül Poltura városrészében a takarmány boglyákban, vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kazal és az ezt környező épületek között legkevesebb husz méter üres tér marad több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Green, főkapitány.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. városban lemondás folytán megüresedett II. ker. kéményseprői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A megüresedett kéményseprési munkakörületet a 6768/1901—167. sz. s a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 67640/VI. A. 1908. sz. intézkedéssel jóváhagyott városi szabályrendeletben név szerint felsorolt utcák alkotják és a seprési díjak ugyanezen szabályrendeletben vannak megállapítva.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az említett szabályrendelet 1. §-a, illetve az 1884. XVII. tc. valamint az ipartörvény végre hajtási rendelkezések megfelelő hatósági okmányokkal felszerelt évenként 1 koronás okmánybélyeggel ellátott kérvényeiket 1917. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalához címezve ugyanott nyújtsák be. Hatóságilag igazolva kell hogy legyen:

1. gyújtogatás, vagy tűzvész okozásáért büntetve nem voltak és a hatóság előtt mint kifogástalan magaviseletű, józan életű és megbízható egyének ismeretesek, továbbá háztartásukban hány gondozás alatt álló családtagjuk van;

2. a kéményseprési iparban törvényszerű képesítéssel bírnak, számbavéhető munkával mint segédek hány évig működtek, vagy is önálló iparosok, mióta folytatják a kéményseprő ipart.

A naptól érvényesülő helyett azok nevében a megfelelő okmányok csatolása mellett — hozzártartozóik is pályázhatnak. Ezen esetben hatóságilag igazolandó az is, hogy a pályázó tényleg a tonai szolgálatot teljesít és mióta?

Hányosan felszerelt vagy készen benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Azon folyamodó, aki a jelen pályázati hirdetményben megjelölt munkakörületet elnyeri, tartozik a körület betöltése tárgyában hozandó véghatározat jogerőre emelkedése után a körületet az alulírt hatóság által meghatározandó napon elfoglalni és a kéményseprési munkákat megkezdeni, de köteles a működés megkezdése előtt a vonatkozó iparengedélyt kiváltani.

A munkakörület adományozását kimondó határozatomat valamennyi pályázóval közölni fogom.

Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala, 1917. május hó 29.

Green, főkapitány.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a felhasznált szépitőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay Mátimó Serail arc-szépitő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet barátságos bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1:50 kor. Nagy tégely 2:50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testápoló. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél 1845

Rozsnyay Mátimó gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetési ára 8 fillér. Vas-tagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszük fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazást keres.

Összes lehérmény
és női, gyermekruhazabaszati és rajzoló tanfolyamra hallgatók felvételnek. Szabaszati iskola, Boros Béni-tér 11. 4098

Jelesen érettegizelt
fiatal ember leginkább nevelői, de bármily állást, azonnal elfoglal. Ajánlatok Csath, Kunagata címre kéretnek. 4108

Bálijártó
és kocsifényező nagyobb uradalomba ajánlkozók. Fenakel Hermann, Bél (Bihar-megye.) 8571

Idősebb egyén
családi okokból felszerelnie budapesti 27 éves állását. Aradon hivatalnok, pénztárosi vagy egyéb bizalmi állással. Cím a kiadóhivatalban. 3970

Szerény igényű
fiatal asszony, négy középiskolával, írodai alkalmazást keres, lehetőleg falun. Cím a kiadóban. 4097

Fűszer-, vas- és rövidfűrő
szakmában jártas segéd azonnali belépőre állást keres. Cím Kóth Jenő kereskedő, segéd, Borosbés. 4082

Alkalmazást nyer.

Hölgyek és férfiak
ügynökösködéshez felvételnek. Boros Béni-tér 11. Szabaszati iskola. 4097

Közéleti jegyzői teendőkhöz
járta egyén, azonnal alkalmazást nyer. Fejlesztést ad Bedrich Lajos jegyző, Szem. ak. 4095

7 és 11 éves
fiú mellé a két hónapi iskolai szünetre, komolyabb középiskolai tanulót keresek. Jelentkezni Batthyány-utca 28. I. emelet. Jobbra. 5050

Felügyelőnek
keresek olyan megbízható, jobb házból való, lehetőleg izraelita leányt, ki vendéglőbe kiszolgálni és a háztartásban segíkezni tud. Cím a kiadóban. 4102

Segéd,
vagy esetleg arra alkalmas hölgy felvételre Färber Lajos cégnél. 4051

Gépirónő
alkalmazást nyerhet Dr. Köpf János ügy-vedi irodájában Aradon, Batthyányi-utca 25. szám. 4035

Egy-két könyvkötő
alkalmazást nyer az Aradi Nyomda R. T. könyvkötészetében. Ki önállóan dolgozik és az aranyozáshoz is ért, előnyben részesül.

Egy tisztaságos,
ügyes mindenek szobaleányt június 1-re vidékre kerestek. Cím a kiadóhivatalban. 4096

Jól ismerni tudó
házevetőnő keresek falusi egyszerű háztartáshoz. Ajánlatokat kérek: Gyógyszertár, Mezőkővács-háza. 4076

Művésztanítónak
körponti szeszifőzőmester ajánlatát kéri. Ajánlatok Bódog Bódog elnök címére Opálosra küldendők. 4075

Nyomdász-tanítónak
felvétetik két fiú, kik a 14. évet beöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Vétel és eladás.

Négykerékű fakihordó kocsik
és butorok, jutányos áron eladók. Wettzer János-u. 15. 4089

Nyelvcséplőgépek,
magyar, fiatal huzatos, kapható Kevács Soma és Társánál, Arad. 4094

Eredeti
és átalakított magánjáró és huzatos gőzcséplő-garnitúrákat, magános lokomobilokat és cséplőszekrényeket, javított és javítatlan állapotban. Használt főszelvények és dobozokat szállít Friedrich Testvérek gépgyára, Temesvár. 3887

Egy jóhangu
hangverseny zongora és egy ebédiasztal eladó. Kossuth-utca 38., d. u. 4-től 7-ig. 4100

Földesintés.
modern házat a város belterületén megvételre keresek. Címeket a kiadóhivatalba kérek. 5051

Eladó
föderes homokfutó, strát-, paraszt- és kétkerékű kocsik, tárgoncák, lakatosszerszámok, lakatosgépek, autogénhegesztő, benzínmotorok, lúrszuszak, fűrésztengely, csif- és lendkereszek, mágnesgyújtók. Pacán-utca 6. 3891

Hat lóerős
magyar állami cséplő Garet kazánnal, apró felszereléssel 2100 koronáért eladó. Ardelean Oktávián, Nadau. 4033

30 Ml. hegyibor
eladó Theisz Antalnál, Temesvárfalu. 4049

Használt ólom
megvételre kerestek, Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Sürgősen
becserélek és vészek aranyat a legmagasabb áron. Brandes, órák és ókszerész, József főherceg-ut 12. sz. 3951

Eladó
20% kocsit I. minőségű lucerna és vörös hereszéna, megtekinthető Rosenbergsámuelnél, Karfőlösn (Arad.) 4085

Akác vagy virágmezel
vesz Färber Lajos, Arad. 4080

Vészek
koronázási bélyegeket és egész gyűjteményeket könyvtárakat és egyes könyveket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Új butorhittel I
vétel és eladás, hitelképes egyéneknek részletek kölcsönképpen adok készpénzfizetési árkában. — ebédlő, háló és nappali szoba berendezés, fa- és vasbutorok nagy választékban kaphatók. Állandó butorkiállítás Garai Károly butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. Telefon 773. Kérem a címemre figyelni. 2791

Baromifész
elleni szer, "Tikin" kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-ter. Kis úveg 190 kor., nagy úveg 3-50 kor. 2847

A fővárosi színházak
és kabarék összes zeneműgyűjteményeivel, ill. azonos kaphatók Deák Béla könyv-és papírkereskedésében Arad, Forray-utca. 871

Eladó
egy elegáns óra, mely ebédlőbe igen jól használható, egyszeri felhúzás után 400 napig jár. Cím a kiadóban. 4106

Kiadó lakás.

Családi butorozott
szoba 1 vagy 2 személy részére, esetleg konyhaszolgáltatással, július 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 4099

Üzletek.

Regi,
jömeneteli fűszerüzlet belvárosban, jókora, nagyforgalmu faeladással és fafűrészelési vállalat, kiterjedt magrendelő körrel, visszavonulás miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban. 4104

Ingatlan.

Dugonics-utca 1. számú
ház, 12 lakással eladó. Tudakozódni ugyanott a tulajdonosnál. 4093

Eladó
Hal-tér 5. számú ház, Bővebbet a tulajdonosnál ugyanott. 4092

Gróf Tisza István-ut 66. számú
ház, korcsma és fűszerüzlet helyiséggel, betegség miatt, könnyű feltételek mellett, eladó. Ertekezni ugyanott. 4090

Zimándi-utca 13. számú
ház, 2 szoba, konyha és hozzátartozó mellékhelyiségekkel, elköltözés miatt eladó. 4101

Adómentes.
magas földszintes ház, 3 szoba, konyha, vagy két-egy szoba konyhának alkalmas magánház eladó. György-utca 3/b. 4105

Kopa-utca 40. számú
ház, 10 évi adómentes, szép gyümölcsös kerttel, eladó. 3780

Uri magánház
kényelmes, nagy lakással és mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással, terjedelmes befűtött udvarral, óriási gyümölcs-, szőlő-, rózs- és veteményes kerttel, természetesen együtt eladó. Udvarra és gazdálkodásra egyaránt alkalmas. Purgly Lajosné utca 118-120. 3971

Gyógyászat.

Dr. Schajkovszky
lábizadás elleni szer, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

Tyukszem
és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmeggröztöttebb tyukszem a tapasz párnái használata után leválk, a gyötörő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 4092

Különléte.

Elvezített
kedden a Szabadság-terem egy tarka daxli, fehér-tekete toltokkal. "Bukal" névre halgat. A kutya megtalálása illő jutalommal részesül. Kis-utca 6. sz. a. 4084

Üzleti-helyezés.

Van szerencsém az igen tisztelt cipész-mesterek, valamint a nagy-érdemű hőzöngés szives tudomására hozni, hogy Lázár Vilmos-u. Földes-házban

Cipész-felső- és cipész-üzletem

1917. évi július hó 1-től Forray-utca 2. szám Schreyer-házba helyezem át

Elvállalok cipőfelső- és javítások és új cipők készítését. Mára-rtám kiváló tisztasággal 4091

Virág János

uri- és női cipész.

6468—1917. pm.

Ni dalmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

előírt képesítéssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsághoz címzett kérvényeiket a hivatalos órák alatt I. évi július 7-ig bezárólag hivatalomban nyujtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tisztviselői orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Arad, 1917. június hó 19.

Varjassy, polgármester.

13529—1917. kn.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a 11. F. sz. német katonai kórház, mely a Teleky-utca 27—28. sz. a. lóvó gör. kel. román leányiskolában volt elhelyezve, Aradról való eltávozásakor ezen intézet udvarán egy ismeretlen egyéntől kikölcsönözött szekeret hagyott hátra.

Felhívom a szekér tulajdonosát, hogy tulajdonjogát hivatalomnál 1 év és 1 nap alatt igazolja, mert ellenkező esetben a szekér mint gazdtalan, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Arad, 1917. június hó 18-án.

Green, főkapitány.

Cipész

és csizmadia munkások felvételnek

cipő- és papucsgyárban Tótkomlóson. Heti kereset 55—60 korona! Ellátás és lakás heti 25 koronáért biztosítva!

Alföldi Első Papucsgyár

Ujhelly József, Tótkomlós. 4099

Egy-két

könyvkötő

alkalmazást nyer

az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvkötészetében.

Ki önállóan dolgozik és az aranyozáshoz is ért,

előnyben részesül.

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Arad sz. kir. város törvényhatóságának ücsedesen lévő és a legközelebbi törvényhatóság rendes közgyűlés a társaság útján betöltendő VIII. fizetés osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában

Viszketegséget
rúht, sömört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir.**
Kis tégely K 1.80, nagy tégely K 3.—, családi adag K 9.—, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E. «Korona» gyógyszerárban, Gyer. 7151